პროლეტარელებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

№ 255 (20601) — კვირა, 5 ნოემბერი, 1989 წელი. — ფასი 3 კაპ.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დადგენილება

სსრ კავშირში მოქალაქეთა საპენსიო უზრუნველყოფის კანონის პროექტის შესახებ

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭო ადგენს:

1. მოწონებულ იქნეს პირველი წაკითხვით სსრ კავშირში მოქალაქეთა საპენსიო უზრუნველყოფის კანონის პროექტის ძირითადი დებულებანი.

2. გამოქვეყნდეს კანონის პროექტი პრესაში საყოველთაო-სახალხო განხილვისათვის.

3. დაევალოთ კავშირის საბჭოს შრომის, ფასებისა და სოციალური პოლიტიკის საკითხთა კომისიას, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს ვეტერანთა და ინვალიდთა კომიტეტს, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს ქალთა, ოჯახის, დედისა და ბავშვის დაცვის საქმეთა კომიტეტს, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს კანონმდებლობის, კანონიერებისა და მართლწესრიგის საკითხთა კომიტეტს სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოსთან და საკავშირო პროფსაბჭოსთან, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პალატების კომიტეტებთან და მუდმივ კომისიებთან ერთად დახვეწონ აღნიშნული პროექტი სსრ კავშირის სახალხო დეპუტატთა მიერ გამოთქმული და საყოველთაო-სახალხო განხილვის დროს შემოსული წინადადებებისა და შენიშვნების გათვალისწინებით და წარუდგინონ იგი განსახილველად სსრ კავშირის უმაღლეს საბჭოს.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარე მ. გორბაჩოვი.

მოსკოვი, კრემლი. 1989 წლის 2 ნოემბერი.

პროექტი

საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის კანონი სსრ კავშირში მოქალაქეთა საპენსიო უზრუნველყოფის შესახებ

აქტიური სოციალური პოლიტიკის განხორციელება საბჭოთა ადამიანების ცხოვრების პირობების გაუმჯობესებისათვის, საზოგადოებრივი უთანაერთობის ყველა სფეროში სოციალური სამართლიანობის პრინციპის უფრო სრულად განხორციელებისათვის მოითხოვს სსრ კავშირის მოქალაქეთა საპენსიო უზრუნველყოფის მუდმივ სრულყოფას.

ეს კანონი სსრ კავშირის კონსტიტუციის შესაბამისად უზრუნველყოფს სსრ კავშირის ყველა შრომისუუნარო მოქალაქის უფლებას მატერიალური უზრუნველყოფისათვის მოხმარების საზოგადოებრივი ფონდების ხარჯზე პენსიათა მიცემის გზით, რომელიც საზოგადოების სასარგებლოდ გაწეული შრომის ანაზღაურება და შრომისუნარიანობის დაკარგვისათვის კომპენსაციაა, აგრეთვე სოციალურ პენსიათა მიცემის გზით.

კანონი მიზნად ისახავს, რომ უფრო სრულად იყოს გათვალისწინებული შრომა, როგორც ხალხისა და თითოეული საბჭოთა ადამიანის კეთილდღეობის ზრდის წყარო, რაც გამორიცხავს გათანაბრებითს მიდგომას საპენსიო უზრუნველყოფაში. იგი ადგენს მუშათა, მოსამსახურეთა, კოლმეურნეობების, სხვა საწარმოო კოოპერატივების წევრთა და სხვა კატეგორიათა მშრომელების საპენსიო უზრუნველყოფის ერთიან პირობებსა და ნორმებს.

კანონი უზრუნველყოფს პენსიონერთა სოციალურ დაცულობას პენსიათა ოდენობის გადასინჯვის გზით, ცხოვრების ღირებულების შეცვლისა და ქვეყნის ეკონომიკის ეფექტიანობის ზრდის კვალობაზე.

კარი I
ზოგადი დებულებანი

მუხლი 1. სსრ კავშირის მოქალაქეთა სახელმწიფო საპენსიო უზრუნველყოფის უფლება

სსრ კავშირის მოქალაქეებს აქვთ მოხუცებულობაში, შრომის უნარის სრული ან ნაწილობრივი დაკარგვის, აგრეთვე მარჩენლის დაკარგვის და ამ კანონით გათვალისწინებულ სხვა შემთხვევებში სახელმწიფო საპენსიო უზრუნველყოფის უფლება.

სსრ კავშირში მცხოვრებ უცხოელ მოქალაქეებს და მოქალაქეობის არმქონე პირებს აქვთ პენსიის უფლება სსრ კავშირის მოქალაქეთა თანაბრად, თუ სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული სსრ კავშირის კანონმდებლობით.

მუხლი 2. საპენსიო უზრუნველყოფის სახეობანი

სსრ კავშირის მოქალაქეებს ენიშნებათ:

ა) შრომითი პენსიები:

ასაკობრივი (მოხუცებულობის გამო);

ინვალიდობის გამო;

მარჩენლის დაკარგვის შემთხვევაში;

ნამსახურობისათვის;

ბ) სოციალური პენსიები.

მუხლი 3. პირნი, რომელთაც აქვთ შრომითი პენსიის უფლება

შრომითი პენსიის უფლება აქვთ მოქალაქეებს, რომლებიც ეწევიან საზოგადოებრივად სასარგებლო შრომას და ექვემდებარებიან სახელმწიფო სოციალურ დაზღვევას, ამ კანონით გათვალისწინებული სხვა პირობების დაცვის დროს:

ა) პირებს, რომლებიც მუშაობენ საწარმოებში, დაწესებულებებში, ორგანიზაციებში, კოოპერატივებში შრომითი ხელშეკრულების საფუძველზე, საკუთრების და მეურნეობრიობის გამოყენების ფორმების მიუხედავად, აგრეთვე კოლმეურნეობებისა და სხვა კოოპერაციული ორგანიზაციების წევრობის საფუძველზე;

ბ) პირებს, რომლებიც ეწევიან ინდივიდუალურ შრომითს საქმიანობას, მათ შორის მოიჯარეთა კოლექტივში ან პირად გლეხურ მეურნეობაში, რომელთაც პენსია ენიშნებათ სსრ კავშირის საპენსიო ფონდში სადაზღვევო შენატანების გადახდის პერიოდისათვის (მუხლი 8).

გ) სსრ კავშირის შემოქმედებითი კავშირების: სსრ კავშირის მწერალთა კავშირის, სსრ კავშირის მხატვართა კავშირის, სსრ კავშირის კომპოზიტორთა კავშირის, სსრ კავშირის კინემატოგრაფისტთა კავშირის, სსრ კავშირის თეატრალურ მოღვაწეთა კავშირის წევრებს; სხვა შემოქმედებითს შუმაკებს, რომლებიც არ არიან შემოქმედებითი კავშირების წევრები, მაგრამ აერთიანებთ შესაბამისი პროფესიული კომიტეტები, რომელთა პენსია ინიშნება სსრ კავშირის საპენსიო ფონდში სადაზღვევო შენატანის გადახდის პერიოდისათვის;

დ) სხვა პირებს, რომლებიც ექვემდებარებიან სახელმწიფო სოციალურ დაზღვევას.

შრომითი პენსიის უფლება აქვთ აგრეთვე:

ა) გასამხედროებულ ფორმირებათა მუშაკებს, რომლებიც არ ექვემდებარებიან სასელმწიფო სოციალურ დაზღვევას, სსრ კავშირის კავშირგაბმულობის სამინისტროს სპეციალური კავშირის სამსახურის უფროსთა და რიგითი შემადგენლობის პირებს;

ბ) უმაღლესი, საშუალო სპეციალური სასწავლო დაწესებულებების, სასწავლებლების, სკოლებისა და კადრების მოსამზადებელი კურსების მოსწავლეებს, ასპირანტებსა და კლინიკათა ორდინატორებს, დოქტორანტებს, იმის გათვალისწინებით, რომ მათი სწავლების ვადა ამ კანონის შესაბამისად ჩაითვლება შრომითს სტაჟში;

გ) სხვა მოქალაქეებს, თუ ისინი დაინვალიდდნენ სახელმწიფო ან საზოგადოებრივ მოვალეობათა შესრულებასთან დაკავშირებით ან ადამიანის სიცოცხლის გადასარჩენად, სოციალისტური საკუთრებისა და მართლწესრიგის დასაცავად სსრ კავშირის მოქალაქის მოვალეობის შესრულებასთან დაკავშირებით;

დ) ამ მუხლში აღნიშნულ მოქალაქეთა და ამ მოქალაქეთაგან პენსიონერთა ოჯახების წევრებს — მარჩენლის დაკარგვის შემთხვევაში.

მუხლი 4. სამხედრო პირთა და მათი ოჯახების საპენსიო უზრუნველყოფა

სამხედრო მოსამსახურეების, აგრეთვე შინაგან საქმეთა ორგანოების უფროსთა და რიგითი შემადგენლობის პირების და მათი ოჯახების წევრების საპენსიო უზრუნველყოფის პირობებს, ნორმებსა და წესს ადგენს სსრ კავშირის კანონი სამხედრო მოსამსახურეთა საპენსიო უზრუნველყოფის შესახებ. მათ აგრეთვე ეძლევათ პენსიების მიღების უფლება ამ კანონით გათვალისწინებულ საფუძველზე. ამასთან სამხედრო მოსამსახურეთა, აგრეთვე შინაგან საქმეთა ორგანოების უფროსთა და რიგითი შემადგენლობის პირთა ყველა სახეობის ფულადი კმაყოფა გათვალისწინებულია მუშა-მოსამსახურეთა ხელფასის თანაბრად.

მუხლი 5. პირნი, რომლებსაც აქვთ სოციალური პენსიის უფლება

სოციალური პენსიის უფლება აქვს ყველა შრომისუუნარო მოქალაქეს სოციალური კუთვნილების მიუხედავად ამ კანონით განსაზღვრული პირობებით.

მუხლი 6. პენსიის არჩევის უფლება

მოქალაქეებს, რომელთაც აქვთ ერთდროულად სხვადასხვა პენსიის უფლება, ენიშნებათ ერთი პენსია მათი არჩევის მიხედვით.

მუხლი 7. მამრთვა პენსიის დანიშვნისათვის

მოქალაქეებს შეუძლიათ პენსიის დანიშვნისათვის მიმართონ ნებისმიერ დროს პენსიის უფლების წარმოქმნისთანავე რაიმე ვადით შეზღუდვის გარეშე.

ამასთან პენსიები ასაკის, ინვალიდობის და ნამსახურობის წლების გამო ენიშნებათ იმის მიუხედავად, შეწყვეტეს მათ მუშაობა პენსიისათვის მიმართვის პერიოდში თუ განაგრძობენ მუშაობას.

მუხლი 8. სახსრები პენსიების გაცემისათვის, პენსიის განთავისუფლება გადახდებისაგან.

პენსიების გაცემა ხორციელდება სსრ კავშირის სპეციალური საპენსიო ფონდიდან.

სსრ კავშირის საპენსიო ფონდი ყალიბდება იმ სახსრების ხარჯზე, რომელსაც საწარმოები და ორგანიზაციები გადარიცხავენ სოციალური დაზღვევის მიზნებისათვის საშიშროების, მავნეობის, მძიმე სამუშაოს და შრომის სხვა პირობების მდგომარეობით დიფერენციებული ტარიფების მიხედვით, ინდივიდუალურ შრომითს საქმიანობაში ჩაბმული მოქალაქეების და შემოქმედებითი კავშირების სადაზღვევო შენატანების, აგრეთვე სსრ კავშირის სახელმწიფო ბიუჯეტის სახსრების ხარჯზე. დებულების სსრ კავშირის საპენსიო ფონდის შესახებ ამტკიცებს სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭო.

პენსიები არ იბეგრება.

მუხლი 9. დამატებითი პენსიის ნებაყოფლობითი დაზღვევა

სსრ კავშირის საპენსიო ფონდიდან სახელმწიფო საპენსიო უზრუნველყოფასთან ერთად მშრომელებს უფლება აქვთ დადონ დამატებითი პენსიის ნებაყოფლობითი დაზღვევის ხელშეკრულებები. სსრ კავშირის სახდაზღვევის სისტემაში დამატებითი პენსიის გადახდის წყაროს წარმოადგენს სადაზღვევო ფონდი, რომელიც შედგება მშრომელთა პირადი შენატანების 50 პროცენტისა და სსრ კავშირის სახდაზღვევის 50 პროცენტისაგან.

საწარმოებს, დაწესებულებებსა და ორგანიზაციებს ადმინისტრაციისა და პროფკავშირული კომიტეტის გადაწყვეტილებით, თუ ეს გათვალისწინებულია კოლექტიური ხელშეკრულებით (შეთანხმებით), აგრეთვე კოლმეურნეობებს (კოოპერატივებს) საერთო კრების გადაწყვეტილებით შეუძლიათ შრომის ანაზღაურებისათვის გათვალისწინებული საკუთარი სახსრების ხარჯზე მთლიანად ან ნაწილობრივ იუბილიარულ მუშაკებს დამატებითი პენსიის ნებაყოფლობითი დაზღვევის ხელშეკრულებით მათ მიერ გადახდილი შენატანები.

კარი II
შრომითი პენსიები

ასაკობრივი პენსიები

მუხლი 10. პენსიების დანიშვნის პირობები.

ასაკობრივი პენსიის უფლება აქვთ:

მამაკაცებს, რომლებიც მიაღწევენ 60 წელს და აქვთ სულ ცოტა 25 წლის მუშაობის სტაჟი;

ქალებს, რომლებიც მიაღწევენ 55 წელს და აქვთ სულ ცოტა 20 წლის მუშაობის სტაჟი.

მუხლი 11. პენსიები შეღავათიანი პირობებით

შეღავათიანი პირობებით ასაკობრივი პენსიის უფლება აქვთ უკანასკნელი სამუშაო ადგილის მიუხედავად:

ა) მიწისქვეშა სამუშაოებზე, განსაკუთრებით მავნე და განსაკუთრებით მძიმე შრომითი პირობების მქონე სამუშაოებზე დასაქმებულ მუშაკებს წარმოებების, სამუშაოების, პროფესიებისა და მაჩვენებლების № 1 სიის მიხედვით, რომელიც ამტკიცებს სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭო, და სამუშაო ადგილების ატესტაციის მიხედვით;

მამაკაცებს, რომლებიც მიაღწევენ 55 წელს და აქვთ სულ ცოტა 25 წლის მუშაობის სტაჟი, რომელთაგან სულ ცოტა 12 წელი და 6 თვე მოდის ამ სამუშაოებზე;

ქალებს, რომლებიც მიაღწევენ 50 წელს და აქვთ სულ ცოტა 20 წლის მუშაობის სტაჟი, რომელთაგან სულ ცოტა 10 წელი მოდის ამ სამუშაოებზე;

ამასთან საწარმოებსა და ორგანიზაციებს შრომის ანაზღაურებისათვის გათვალისწინებული სახსრებიდან სსრ კავშირის საპენსიო ფონდში შეაქვთ საფასური, რომელიც ფარავს პენსიის გაცემის ხარჯების 50 პროცენტს, სანამ მუშაკი მიაღწევს ამ კანონის მე-10 მუხლით გათვალისწინებულ საპენსიო ასაკს.

მუშაკებს, რომლებსაც აქვთ მავნე და მძიმე შრომის პირობებში მუშაობის სტაჟის სულ ცოტა ნახევარი აქვთ, შეღავათიანი პირობებით პენსიები ენიშნებათ ამ კანონის მე-10 მუხლით გათვალისწინებული ასაკის დაკლებით. 1 წელი აკლდებათ ქალებს და მამაკაცებს ასეთი მუშაობის ყოველი 2 წლისა და 6 თვისათვის და 1 წელი — ქალებს მუშაობის ყოველი 2 წლისათვის.

სხვა საწარმოების, პროფესიებისა და თანამდებობების მუშაკებს ვადამდელი პენსიები შრომის პირობების მიხედვით (მაგრამ არა უადრეს, სანამ მამაკაცები მიაღწევენ 55 წელს და ქალები 50 წელს), დაენიშნებათ სამუშაო ადგილების ატესტაციის შედეგების მიხედვით შრომის ანაზღაურებისათვის გათვალისწინებული საწარმოებისა და ორგანიზაციების სახსრების ხარჯზე, რომლებიც ირიცხება სსრ კავშირის საპენსიო ფონდში პენსიების გასაცემად, სანამ მუშაკი მიაღწევდეს ამ კანონის მე-10 მუხლით გათვალისწინებულ საპენსიო ასაკს.

შეღავათიანი საპენსიო უზრუნველყოფისათვის სიების გამოყენების სისწორისა და საწარმოებსა და ორგანიზაციებში სამუშაო ადგილების ატესტაციის განხორციელების ხარისხისადმი კონტროლი, მათი სრულყოფისათვის გამიზნული წინადადებების მომზადება ეკისრებათ შრომის პირობების სახელმწიფო ექსპერტიზის ორგანოებს, რომლის შესახებ დებულებას ამტკიცებს სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭო.

იმ პირების საპენსიო უზრუნველყოფის წესი, რომლებიც ამ კანონის სამოქმედოდ შემოღებამდე მუშაობდნენ წინათ მოქმედი კანონმდებლობით გათვალისწინებულ მავნე და მძიმე შრომითს პირობების მქონე სამუშაოებზე, განისაზღვრება ამ კანონის 125-ე მუხლით.

მუხლი 12. მიწისქვეშა და ღია სამთო სამუშაოებზე დასაქმებულ მუშაკთა საპენსიო უზრუნველყოფის თავისებურებანი.

მიწისქვეშა და ღია სამთო სამუშაოებზე სრულ სამუშაო დღეს უშუალოდ დასაქმებულ მუშაკებს (მათ შორის სამთო მაშველი ნაწილების პირად შემადგენლობას).

ქვანახშირის, ფიქლის, მადნის, ვერცხლისწყლისა და სხვა სასარგებლო წიაღისეულის მოსაპოვებლად მიწისქვეშა და ღია სამთო სამუშაოებზე და შახტებისა და მაღაროების მშენებლობაზე მთელ სამუშაო დღეს უშუალოდ დასაქმებულ მუშაკებს სამუშაოებისა და პროფესიების სიის მიხედვით, რომელთაც ამტკიცებს სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭო, პენსიის უფლება აქვთ ასაკის მიუხედავად, თუ ისინი დასაქმებული იყვნენ ამ სამუშაოებზე სულ ცოტა 25 წელს, ამ სამუშაოებზე წამყვანი პროფესიების მუშაკებს, საშენდნი სახგრეგის სამთო მუშებს, გვირაბგამყვანებს, სახგრეგი ჩაქუჩით მომუშავე მნგრეველებს, მიწის ამოსაღები მანქანების მემანქანეებს, როცა მიაღწევენ 45 წელს, თუ ისინი ამ სამუშაოებზე დასაქმებული იყვნენ სულ ცოტა 20 წელს.

თუ მიწისქვეშა სამუშაოებზე მამაკაცებს აქვთ სულ ცოტა 10 წლის სტაჟი და ქალებს სულ ცოტა 7 წლისა და 6 თვის სტაჟი, ამ სამუშაოების ყოველი სრული წლისათვის ამ კანონის მე-10 მუხლით გათვალისწინებული საპენსიო ასაკი მცირდება 1 წლით.

მუხლი 13. უკიდურესი ჩრდილოეთის რაიონებსა და უკიდურესი ჩრდილოეთის რაიონებთან გათანაბრებულ ადგილებში მომუშავე პირთა პენსიები

პირებს, რომლებმაც სულ ცოტა 15 კალენდარული წელი იმუშავეს უკიდურესი ჩრდილოეთის რაიონებში ან სულ ცოტა 20 კალენდარული წელი უკიდურესი ჩრდილოეთის რაიონებთან გათანაბრებულ ადგილებში, ან სულ ცოტა 20 კალენდარული წელი საერთო ანგარიშით უკიდურესი ჩრდილოეთის რაიონებში და უკიდურესი ჩრდილოეთის რაიონებთან გათანაბრებულ ადგილებში, უფლება აქვთ მიიღონ პენსია: მამაკაცებმა, როცა მიაღწევენ 55 წელს და აქვთ სულ ცოტა 25 წლის მუშაობის სტაჟი, ქალებმა, როცა მიაღწევენ 50 წელს და აქვთ სულ ცოტა 20 წლის მუშაობის სტაჟი.

ამასთან გამოიყენება პენსიის დანიშვნის გამო მიმართვის დღისათვის მოქმედი უკიდურესი ჩრდილოეთის რაიონებისა და უკიდურესი ჩრდილოეთის რაიონებთან გათანაბრებული ადგილების სია, რომელსაც ამტკიცებს სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭო.

მუხლი 14. ასაკობრივი პენსიები ომის ინვალიდებს.

მოქალაქეებს — სამხედრო მოსამსახურეთაგან ინვალიდებს, რომლებიც დაინვალიდდნენ სსრ კავშირის დაცვის ან სამხედრო სამსახურის, მოვალეობათა შესრულების დროს დაჭრის, კონტუზიის ან სახიჩრობის შედეგად, ან ფრონტზე ყოფნასთან დაკავშირებული დაავადების შედეგად, აქვთ პენსიის უფლება: მამაკაცებს, რომლებსაც შეუსრულდათ 55 წელი და აქვთ მუშაობის სტაჟი არანაკლებ 25 წლისა, ქალებს, რომლებსაც შეუსრულდათ 50 წელი და აქვთ მუშაობის სტაჟი არანაკლებ 20 წლისა.

მუხლი 15. პენსიები მრავალშვილიან დედებსა და ბავშვობიდან ინვალიდების დედებს.

ქალებს, რომლებმაც შობეს ხუთი ან მეტი შვილი, აგრეთვე ბავშვობიდან ინვალიდების დედებს, რომლებმაც ისინი აღზარდეს რვა წლის ასაკამდე, უფლება აქვთ ასაკობრივი პენსია მიიღონ 50 წლის მიღწევის და არანაკლებ 20 წლის მუშაობის სტაჟის დროს, ამასთან ბავშვობიდან ინვალიდებს განეკუთვნებიან აგრეთვე 16 წლამდე ასაკის ბავშვები, რომლებსაც აქვთ სოციალური პენსიის მიღების უფლება (მუხლი 117).

მუხლი 16. პენსიები ლილიპუტებს

ჰიპოფიზარული ნანიზმით ავადმყოფ პირებს (ლილიპუტებს) ასაკობრივი პენსიის უფლება აქვთ: მამაკაცებს, რომლებსაც შეუსრულდათ 45 წელი და აქვთ მუშაობის სტაჟი არანაკლებ 20 წლისა, ქალებს, რომლებსაც შეუსრულდათ 40 წელი და აქვთ მუშაობის სტაჟი არანაკლებ 15 წლისა.

მუხლი 17. პენსიების ოდენობა

ასაკობრივი პენსიები ინიშნება ხელფასის 55 პროცენტის ოდენობით (მუხლი 74). მამაკაცებს 25 წლის და ქალებს 20 წლის ზევით მუშაობის თითოეული სრული წლისათვის პენსია ემატებათ ხელფასის 1 პროცენტით.

ამ კანონის მე-11 მუხლის „ა“ პუნქტითა და მე-12 მუხლით გათვალისწინებულ სამუშაოებზე დასაქმებულ მუშაკებს, იმ სამუშაოს თითოეულის წლისათვის, რომელიც იძლევა მამაკაცებისათვის 10 წლის და ქალებისათვის 7 წლისა და 6 თვის ზევით შეღავათიანი პირობებით პენსიის უფლებას, პენსია ემატებათ ხელფასის 1 პროცენტით.

ასაკობრივი პენსიის მინიმალური ოდენობა დგინდება მინიმალური ხელფასის 100 პროცენტის ოდენობით.

ასაკობრივი პენსიის ოდენობა, რომელიც ამ მუხლს შესაბამისად არის გამოანგარიშებული, არ უნდა აღემატებოდეს ხელფასის 75 პროცენტს.

მუხლი 18. პენსიები მუშაობის არასრული სტაჟის დროს

იმ პირებს, რომლებსაც არა აქვთ სრული პენსიის დანიშვნისათვის საკმარისი მუშაობის სტაჟი (მუხლი 10), ასაკობრივი პენსიები ენიშნებათ არასრული სტაჟის დროს ოდენობით, რომელიც არსებული სტაჟის პროპორციულია (მუხლი 82), მაგრამ არანაკლებ სოციალური პენსიისა.

არასრული სტაჟის დროს პენსიების დანიშვნისას არ გამოიყენება ასაკისა და სტაჟის გამო შეღავათიანი პირობები ამ კანონით დადგენილი პენსიების დანიშვნისათვის.

მუხლი 19. პენსიის დანამატები

ასაკობრივ პენსიებს, მათ შორის მინიმალური ოდენობით გამოანგარიშებულს, უწესდება შემდეგი დანამატები:

ა) არამომუშავე პენსიონერებს, რომელთა კმაყოფაზე არიან ოჯახის შრომისუუნარო წევრები (მუხლები 37, 38, 40 და 41), — ოჯახის თითოეული შრომისუუნარო წევრისათვის სოციალური პენსიის ოდენობით, რომელიც გათვალისწინებულია შრომისუუნაროთა შესაბამისი კატეგორიისათვის (მუხლი 118);

ბ) მარტოხელა პენსიონერებს, რომლებმაც მიაღწიეს 80 წლის ასაკს, — მათი მოვლისათვის სოციალური პენსიის ოდენობით (118-ე მუხლის „ბ“ პუნქტი). ამასთან მარტოხელა პენსიონერებისადმი კუთვნილებას განსაზღვრავს პენსიების დანიშვნელი კომისია. (მუხლი 98).

ამ მუხლის „ა“ და „ბ“ პუნქტებით გათვალისწინებული დანამატები შეიძლება ერთდროულად დაირიცხოს.

ასაკობრივი პენსიები ომის ინვალიდებს ემატებათ ინვალიდობის პენსიის მინიმალური ოდენობით, რომელიც დაწესებულია სამხედრო მოსამსახურეთა საპენსიო უზრუნველყოფის შესახებ სსრ კავშირის კანონით ინვალიდობის შესაბამისი ჯგუფის მიხედვით.

ასაკობრივი პენსიები ომის სხვა მონაწილეებსა და სამხედრო მოსამსახურეებს, რომლებმაც ინტერნაციონალური ვალი მოიხადეს, ემატებათ ასაკობრივი მინიმალური პენსიის 25 პროცენტით.

მუხლი 20. პერიოდი, რომლითაც პენსიები ინიშნება

ასაკობრივი პენსიები ინიშნება სამუდამოდ, შრომის უნარის მდგომარეობისაგან დამოუკიდებლად.

მუხლი 21. მომუშავე პენსიონერებისათვის პენსიის გადახდის წესი

ასაკობრივი პენსიები პენსიონერებს, რომლებიც მუშაობენ მუშებად და ოსტატებად, საშუალო სამედიცინო პერსონალად, სკოლების მასწავლებლებად და ექიმებად სოფლად, აგრეთვე კოლმეურნეობებისა და სხვა კოოპერატივების წევრებად, რომლებიც დაკავშირებული არიან ანალოგიური შრომით, და ყველა მომუშავე პენსიონერს — დიდი სამამულო ომის მონაწილეებს ეძლევათ სრული ოდენობით მიღებული ხელფასის (შემოსავლის) გაუთვალისწინებლად.

სხვა მომუშავე პენსიონერებს ასაკობრივი პენსია ეძლევათ იმ ოდენობით, რომ პენსია და მიღებული ხელფასი ერთად არ აღემატებოდეს მთელ ხელფასს, საიდანაც გამოანგარიშებული იყო ან შემდეგ გადაანგარიშდა პენსია.

სრული ოდენობით პენსია ხელფასის (შემოსავლის) გაუთვალისწინებლად მომუშავე პენსიონერებს (ამ მუხლის პირველ ნაწილში აღნიშნულთა გარდა), რომლებმაც ვადიანი შრომითი ხელშეკრულება დაღეს, შეიძლება მიეცეთ მოკავშირე რესპუბლიკის კანონმდებლობის შესაბამისად რესპუბლიკური ბიუჯეტის ხარჯზე, აგრეთვე საწარმოებისა და ორგანიზაციების მიერ ადმინისტრაციის (გამგეობის) და პროფკავშირული კომიტეტის გადაწყვეტილებთთ, რომელიც დამტკიცებულია კოლექტიური ხელშეკრულებით (შეთანხმებით) შრომის ანაზღაურებისათვის გათვალისწინებული სახსრების ხარჯზე.

ინვალიდობის პენსიები

მუხლი 22. პენსიების დანიშვნის პირობები

ინვალიდობის პენსიები ინიშნება ინვალიდობის დადგომის შემთხვევაში, ესე იგი შრომის უნარის მუდმივი ან ხანგრძლივი დაკარგვის შემთხვევაში, რომელიც გამოწვეულია:

ა) შრომითი სახიჩრობით ან პროფესიული დაავადებით;

ბ) საერთო დაავადებით (მათ შორის სახიჩრობით, რომელიც დაკავშირებული არ არის მუშაობასთან, ბავშვობიდან ინვალიდობით).

ინვალიდობის პენსიები ინიშნება იმის მიუხედავად, თუ როდის დაიწყო ინვალიდობა: მუშაობის პერიოდში, მუშაობის დაწყებამდე თუ მუშაობის შეწყვეტის შემდეგ.

მუხლი 23. ინვალიდობის ჯგუფები

შრომისუუნარიანობის დაკარგვის ხარისხის მიხედვით ინვალიდები იყოფიან სამ ჯგუფად.

ინვალიდობის მიზეზებსა და ჯგუფებს, აგრეთვე ინვალიდობის დადგომის დროს ადგენენ საექიმო-შრომითი საექსპერტო კომისიები, რომლებიც მოქმედებენ მათ შესახებ დებულების საფუძველზე, რომელიც მტკიცდება სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მიერ განსაზღვრული წესით.

მუხლი 24. მუშაობის სტაჟი, რომელიც იძლევა პენსიის უფლებას

შრომითი სახიჩრობის ან პროფესიული დაავადების შედეგად ინვალიდობის პენსიები (მუხლი 26) ინიშნება მუშაობის სტაჟის მიუხედავად.

საერთო დაავადების შედეგად ინვალიდობის პენსიები ინიშნება ინვალიდობის დადგომის დროისათვის მუშაობის შემდეგი სტაჟის არსებობის დროს.

მუშაობის სტაჟი (წლები)	
23 წლის მიღწევამდე	1
23 წლიდან 26 წლის მიღწევამდე	2
26 წლიდან 31 წლის მიღწევამდე	3
31 წლიდან 36 წლის მიღწევამდე	5
36 წლიდან 41 წლის მიღწევამდე	7
41 წლიდან 46 წლის მიღწევამდე	9
46 წლიდან 51 წლის მიღწევამდე	11
51 წლიდან 56 წლის მიღწევამდე	13
56 წლიდან 61 წლის მიღწევამდე	14
61 წლიდან და უხნესი	15

თუ არის შესაბამისი ასაკობრივი ჯგუფისათვის საჭირო მუშაობის სტაჟი და მუშაობა გრძელდებოდა შემდეგ ასაკობრივ ჯგუფში გადასვლისას, სტაჟის პირობა შესრულებულად ითვლება შემდგომი ასაკობრივი ჯგუფისათვის დაწესებული მოთხოვნების მიუხედავად.

იმ პირებს, რომლებიც დაინვალიდდნენ საერთო დაავადების შედეგად მუშაობის პერიოდში ან

(გაგრძელება 30-ე გვ.).

საზეიმო სხდომა კრემლში

მოსკოვი, კრემლის ყრილობათა სასახლე. 4 ნოემბერს აქ შეიკრიბნენ დედაქალაქის საწარმოთა მოწინავენი და წარმოების ნოვატორები, პარტიის, ომისა და შრომის ვეტერანები, მეცნიერებისა და კულტურის მოღვაწენი, სამხედრო მოსამსახურენი, მოსკოვის ოლქის მშრომელები. ისინი მოვიდნენ საზეიმო სხდომაზე, რომელიც დიდი ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის 72 წლისთავს მიეძღვნა.

აქვე არიან საზღვარგარეთელი სტუმრები და უცხოელი დიპლომატები.

სხდომის მონაწილენი ტაშით შეხვდნენ ამხანაგებს **მ. ს. გორბაჩოვს, ვ. ი. ვოროტნიკოვს, ლ. ნ. ზაიკოვს, ა. ნ. იაკოვლევს, ვ. ა. კრიუჩკოვს, ი. კ. ლიგაჩოვს, ვ. ა. მედვედევს, ნ. ი. რიჟკოვს, ნ. ნ. სლიუნკოვს, ე. ა. შევარდნაძეს, ა. პ. ბირიუკოვას, ა. ვ. ვლასოვს, დ. ტ. იაზოვს, ა. ი. ლუკიანოვს, ბ. კ. პუგოს, გ. პ. რაზუმოვსკის, ო. დ. ბაკლანოვს, ა. ნ. გირენკოს, ი. ა. მანაენკოვს, ე. ს. სტროევს** და **გ. ი. უხმანოვს.**

საზეიმო სხდომა გახსნა მოსკოვის საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარემ **ვ. ტ. საიკინმა.**

შესრულდა საბჭოთა კავშირის ჰიმნი.

მოხსენება — „დიდი ოქტომბერი და საბჭოთა საზოგადოების განახლება“ — გააკეთა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრმა, სსრ კავშირის სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტის თავმჯდომარემ **ვ. ა. კრიუჩკოვმა.** მოხსენება ყურადღებით მოისმინეს. დასასრულს გაისმა ტაში (მოხსენების ტექსტი მომდევნო ნომერში გამოქვეყნდება).

საზეიმო სხდომის დამთავრების შემდეგ დარბაზში შესრულდა „ინტერნაციონალი“.

შემდეგ გაიმართა სადღესასწაულო კონცერტი, რომელსაც დესპარნენ კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა სახელმწიფოს ხელმძღვანელები.

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტში

გაიმართა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის ბიუროს სხდომა, რომელმაც განიხილა სამხრეთ ოსეთის ავტონომიურ ოლქში შექმნილი მდგომარეობის შემდგომი სტაბილიზაციის ღონისძიებები. ბიუროზე მოწვეული იყვნენ საოლქო კომიტეტის ბიუროს წევრები, პარტიის რაიკომების პირველი მდივნები და რაიაღმასკომების თავმჯდომარეები.

ღრმად გაანალიზდა ავტონომიური ოლქის დღევანდელი საზოგადოებრივ-პოლიტიკური ვითარება, გაიმართა კონსტრუქციული, პრინციპული საუბარი იმის თაობაზე, რომ აუცილებელია პოლიტიკური, ორგანიზაციული და სამართალდამცავი ღონისძიებების შემდგომი გააქტიურება, რომლებიც მთლიანად აღადგენენ შრომითის რიტმს, წესრიგსა და სიმშვიდეს, მრავალეროვანი მოსახლეობის ტრადიციულ ურთიერთობას. აღინიშნა, რომ პოლიტიკური, სოციალურ-ეკონომიკური და კულტურული განვითარების საკითხები, რომლებიც სამხრეთ ოსეთის საზოგადოებრიობას აღელვებს, ყოველთვის იყო და მომავლშიც იქნება რესპუბლიკის ხელმძღვანელობის ყურადღების ცენტრში და გადაწყდება სოციალური სამართლიანობისა და კონსტიტუციური პრინციპების საფუძველზე გარდაქმნის, დემოკრატიისა და საჯაროობის გაფართოების ინტერესებიდან გამომდინარე.

ხაზი გაესვა, რომ ოლქის პარტიულმა, საბჭოთა და სამართალდამცავმა ორგანოებმა უნდა დაძლიონ ინერტულობა და პასიურობა, გამომებნონ ადამიანებთან მუშაობის, მათთან გულახდილი, პრინციპული, კონსტრუქციული დიალოგის არაორდინალური ფორმები, დაარწმუნონ ისინი, რომ დაუშვებელია ძალის მეშოდით რთული პრობლემების გადაწყვეტა, მით უმეტეს ასეთი პრობლემების ხელოვნურად შექმნა, მათდამი ცალმხრივი მიდგომა და დაძაბულობის გამომწვევი მიზეზების სხვაგან ძიება, რაც მხოლოდ ერთაშორის დაპირისპირებასა და მდგომარეობის დესტაბილიზაციას შეუწყობს ხელს.

განსაკუთრებული ყურადღება მიექცა პარტიული, საბჭოთა და სამართალდამცავი ორგანოების, საზოგადოებრივი ორგანიზაციების პასუხისმგებლობის საკითხს, რომლებმაც ყველაფერი უნდა იღონონ მდგომარეობის შემდგომი ნორმალიზა

საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის კანონი

სსრ კავშირში მოქალაქეთა საპენსიო უზრუნველყოფის შესახებ

(გაგრძელება)

მისი შეწყვეტის შემდეგ 20 წლის მიღწევამდე, პენსიები ენიშნებათ მუშაობის სტაჟის მიუხედავად.

იმ შემთხვევაში, როცა შრომითი სახიჩრობის ან პროფესიული დაავადების შედეგად ინვალიდობის პენსიიდან პირი გადადის საერთო დაავადების შედეგად ინვალიდობის პენსიაზე, საჭირო სტაჟი განისაზღვრება ინვალიდობის თავდაპირველი დადგენის დროისათვის ასაკის მიხედვით.

მუხლი 25. პენსიები სხვა ქვეყნებიდან გადმოსახლებულებს

სხვა ქვეყნებიდან გადმოსახლებულ საბჭოთა მოქალაქეებს, რომლებსაც არ უმუშავიათ სსრ კავშირში, პენსიები ენიშნებათ:

ა) შრომითი სახიჩრობის ან პროფესიული დაავადების შედეგად ინვალიდობის გამო (მუხლი 26) — მუშაობის სტაჟის მიუხედავად.

ბ) საერთო დაავადების შედეგად ინვალიდობის გამო — ინვალიდობის დადგენის დღისათვის ასაკის გამო საჭირო მუშაობის სტაჟის არსებობის პირობებში (მუხლი 24).

მუხლი 26. ინვალიდობა შრომითი სახიჩრობის ან პროფესიული დაავადების შედეგად

შრომითი სახიჩრობის შედეგად ინვალიდობა დამდგარად ითვლება, თუ ინვალიდობის გამომწვევი უბედური შემთხვევა მოხდა:

ა) შრომითი მოვალეობების შესრულებისას (მათ შორის მივლინებაში ყოფნის დროს), აგრეთვე საწარმოს ან ორგანიზაციის ინტერესებისათვის რაიმე მოქმედების ჩადენისას, თუნდაც საეკიანური დავალების გარეშე;

ბ) გზად სამუშაოზე ან სამუშაოდან;

გ) საწარმოს ან ორგანიზაციის ტერიტორიაზე ან სხვა სამუშაო ადგილს სამუშაო დროის მანძილზე (მათ შორის დადგენილი შესვენებების განმავლობაში), იმ დროის მანძილზე, რომელიც საჭიროა წარმოების იარაღის, ტანსაცმლისა და ა. შ. მოსაწესრიგებლად მუშაობის დაწყების წინ ან დასრულების შემდეგ;

დ) საწარმოს ან ორგანიზაციის ან სხვა სამუშაო ადგილის მახლობლად სამუშაო დროის მანძილზე (მათ შორის დადგენილი შესვენებების განმავლობაშიც), თუ იქ ყოფნა არ ეწინააღმდეგებოდა შიდა შრომითი განრიგის წესებს;

ე) სახელმწიფო ან საზოგადოებრივი მოვალეობების შესრულებისას, აგრეთვე საბჭოთა, პარტიული, პროფესიული ან სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების კანონმდებლობის შესაბამისად დადგენილი წესით რეგისტრირებული სხვა საზოგადოებრივი ორგანიზაციების დავალებათა შესრულების შედეგად, ან ადამიანის სიცოცხლის გადარჩენის, სოციალისტური საკუთრების დაცვის, აგრეთვე სოციალისტური მართლწესრიგის დაცვის დროს სსრ კავშირის მოქალაქის მოვალეობის შესრულებასთან დაკავშირებით, პენსიები ენიშნებათ ამ კანონის 28-ე მუხლით დაწესებული მინიმალური ოდენობით.

მუხლი 27. მოსწავლეთა პენსიები

უმაღლესი, საშუალო სპეციალური სასწავლო დაწესებულებების, სასწავლებლების, სკოლებისა და კადრების მოსამზადებელი კურსების მოსწავლეებს, ასპირანტებსა და კლინიკურ ორდინატორებს, რომლებიც არ მუშაობდნენ სასწავლო დაწესებულებაში, კურსებზე, ასპირანტურასა ან ორდინატურაში შესვლამდე, პენსიები ენიშნებათ:

ა) საწარმოო სწავლების ან პრაქტიკის გავლასთან დაკავშირებული შრომითი სახიჩრობის ან პროფესიული დაავადებისაგან მიღებული ინვალიდობის დროს, მიუხედავად სასწავლო დაწესებულებისა, კურსებზე, ასპირანტურასა თუ ორდინატურაში ყოფნის ხანგრძლივობისა. ამასთან საწარმოო სწავლების ან პრაქტიკის გავლასთან დაკავშირებული შრომითი სახიჩრობის შედეგად მიღებულ ინვალიდობას უთანაბრდება ინვალიდობა, მიღებული სახელმწიფო, საზოგადოებრივი მოვალეობების ანდა საბჭოთა, პარტიული, პროფესიული თუ სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების კანონმდებლობის შესაბამისად დადგენილი წესით რეგისტრირებული სხვა საზოგადოებრივი ორგანიზაციების დავალებათა შესრულების შედეგად, ან ადამიანის სიცოცხლის გადარჩენის, სოციალისტური საკუთრების დაცვის, აგრეთვე სოციალისტური მართლწესრიგის დაცვის დროს სსრ კავშირის მოქალაქის მოვალეობის შესრულების შედეგად;

ბ) საერთო დაავადების შედეგად მიღებული ინვალიდობის დროს — თუ მოსწავლე, ასპირანტი ან კლინიკური ორდინატორი სწავლობდა სასწავლო დაწესებულებაში, კურსებზე, ასპირანტურასა თუ ორდინატურაში ამ კანონის 24-ე მუხლში მითითებული შესაბამისი ვადის განმავლობაში.

მუხლი 28. პენსიების ოდენობა

ინვალიდობის პენსიები ენიშნებათ შემდეგი ოდენობით:

I და II ჯგუფების ინვალიდებს — გასამრჯელოს 55 პროცენტი (მუხლი 74);

III ჯგუფს ინვალიდებს — გასამრჯელოს 30 პროცენტი.

თუ I და II ჯგუფის ინვალიდებს აქვთ ისაკობრივი პენსიის დანიშვნისათვის საჭირო შრომითი სტაჟი, მათ შორის შეღავათიანი პირობებით, მაშინ ინვალიდობის პენსია ენიშნება ასაკობრივი პენსიის ოდენობით მუშაობის შესაბამისი სტაჟის პირობებში.

პენსიების მინიმალური ოდენობა წესდება: ინვალიდობის I და II ჯგუფების მიხედვით მინიმალური ხელფასის 100 პროცენტის ოდენობით, ინვალიდობის III ჯგუფის მიხედვით — 50 პროცენტის ოდენობით (მუხლი 17).

მუხლი 29. პენსიები მუშაობის არასრული სტაჟის დროს

საერთო დაავადების შედეგად I და II ჯგუფების ინვალიდებს, რომლებსაც არა აქვთ სრული პენსიის დასანიშნად საკმარისი მუშაობის სტაჟი (მუხლი 24), ენიშნებათ ინვალიდობის პენსია არასრული სტაჟის დროს არსებული სტაჟის პროპორციული ოდენობით (მუხლი 82), მაგრამ არანაკლებ სოციალური პენსიისა, რომელიც დაწესებულია შესაბამისად ინვალიდობის I და II ჯგუფებისათვის. (მუხლი 118).

მუხლი 30. მოსწავლეთა პენსიები ოდენობა

უმაღლესი, საშუალო სპეციალური სასწავლო დაწესებულებების, სასწავლებლების, სკოლებისა და კადრების მოსამზადებელი კურსების მოსწავლეებს, ასპირანტებსა და კლინიკურ ორდინატორებს, რომლებიც ამ მუშაობდნენ სასწავლო დაწესებულებაში, კურსებზე, ასპირანტურაში ან ორდინატურაში შესვლამდე, ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების მოსწავლეებს, რომლებიც ინვალიდები გახდნენ საწარმოო სწავლების ან პრაქტიკის გავლასთან დაკავშირებული შრომითი სახიჩრობის ან პროფესიული დაავადების შედეგად, ინვალიდობის პენსიები ენიშნებათ ამ კანონის 28-ე მუხლით დაწესებული მინიმალური ოდენობით.

მუხლი 31. იმ პირთა პენსიების ოდენობა, რომლებიც ინვალიდები გახდნენ მოქალაქეობრივი მოვალეობის შესრულებისას

მოქალაქეებს (თუ აღნიშნული არ არიან ამ კანონის მე-3 მუხლის პირველ ნაწილსა და მეორე ნაწილის „ა“ და „ბ“ პუნქტებში), რომლებიც ინვალიდები გახდნენ სახელმწიფო ან საზოგადოებრივი მოვალეობების შესრულებასთან დაკავშირებით ან ადამიანის სიცოცხლის გადარჩენის, სოციალისტური საკუთრებისა და მართლწესრიგის დაცვის დროს სსრ კავშირის მოქალაქის მოვალეობის შესრულებასთან დაკავშირებით, პენსიები ენიშნებათ ამ კანონის 28-ე მუხლით დაწესებული მინიმალური ოდენობით.

მუხლი 32. პენსიის დანამატები

ინვალიდობის პენსიას, მათ შორის მინიმალური ოდენობით გამოანგარიშებულს, უწესდება შემდეგი დანამატები:

ა) I და II ჯგუფების ინვალიდებს, რომლებიც არ მუშაობენ და რომელთა კმაყოფაზე არიან ოჯახის არაშრომისუნარიანი წევრები, — ოჯახის ყოველ არაშრომისუნარიან წევრზე (37, 38, 40 და 41 მუხლები) არაშრომისუნარიანთა შესაბამისი კატეგორიისათვის გათვალისწინებული სოციალური პენსიის ოდენობით (მუხლი 118);

ბ) I ჯგუფის ინვალიდებს, აგრეთვე II ჯგუფის მარტოხელა ინვალიდებს, რომლებიც სხვის დახმარებას საჭიროებენ, — მათი მოვლისათვის სოციალური პენსიის ოდენობით (118-ე მუხლის „ბ“ პუნქტი).

ამ მუხლის „ა“ და „ბ“ პუნქტებით გათვალისწინებული დანამატები შეიძლება ერთდროულად დაინიშნოს.

მუხლი 33. პერიოდი, რომლის განმავლობაში ინიშნება პენსია

ინვალიდობის პენსიები ინიშნება საექიმო-შრომითი საექსპერტო კომისიის მიერ დაწესებული შრომისუნარობის მთელი დროის მანძილზე. 60 წელზე უფროს ინვალიდ მამაკაცებს და 55 წელზე უფროს ინვალიდ ქალებს ინვალიდობის პენსიები სიცოცხლის ბოლომდე ენიშნებათ. ამ ინვალიდების ხელახალი გასინჯვა მხოლოდ მათი განცხადებით ხდება.

მუხლი 34. პენსიების გადახდის ვადა ინვალიდობის ჯგუფის შეცვლის ან შრომისუნარიანობის აღდგენის დროს

ინვალიდობის ჯგუფის შეცვლის შემთხვევაში პენსია ახალი ოდენობით გაიცემა ინვალიდობის ჯგუფის შეცვლის დღიდან.

ხელახლა გასინჯულის შრომისუნარიანად ცნობის შემთხვევაში პენსია გაიცემა იმ თვის ბოლომდე, რომელშიც იგი შრომისუნარიანად ცნეს, მაგრამ იმ დღის შემდეგ აღარ, რომელმადეც ინვალიდობა არის დადგენილი.

მუხლი 35. ინვალიდობის შეწყვეტების დროს პენსიათა გადახდის აღდგენის პირობები

თუ ინვალიდის საექიმო-შრომით საექსპერტო კომისიაში არ გამოცხადდა ხელახალი გასინჯვისათვის საამისოდ დანიშნულ ვადაში, მაშინ მას პენსიის მიცემა შეუჩერდება და მისი კვლავ ინვალიდად ცნობის შემთხვევაში გაუნახლდება შეჩერების დღიდან, მაგრამ არა უმეტეს ერთი თვის განმავლობაში.

საპატიო მიზეზით ხელახალი გასინჯვის ვადის გამოტოვების დროს პენსიის გაცემა პენსიის დანიშვნის კომისიის გადაწყვეტილების საფუძველზე ხდება გაცემის შეწყვეტის დღიდან ხელახალი გასინჯვის დღემდე, მაგრამ არა უმეტეს 3 წლის განმავლობაში, თუ საექიმო-შრომითი საექსპერტო კომისია მას ამ პერიოდში ინვალიდად ცნობს. ამასთან, თუ ხელახალი გასინჯვის დროს ინვალიდობის სხვა (უფრო მაღალ ან უფრო დაბალ) ჯგუფშია გადაყვანილი, მაშინ აღნიშნული დროის პენსია წინა ჯგუფის მიხედვით მიეცემათ.

თუ პენსიის მიცემა ინვალიდს, რომელმაც შრომისუნარიანობა დაკარგა საერთო დაავადების შედეგად, შეუწყვეტეს შრომისუნარიანობის აღდგენის გამო, ან თუ იგი პენსიას არ იღებდა არასაპატიო მიზეზებით ხელახალ გასინჯვაზე გამოუცხადებლობის შედეგად, მაშინ შემდგომში მისი ინვალიდად ცნობის შემთხვევაში წინათ დანიშნული პენსიის გაცემა განახლდება ინვალიდობის კვლავ დანიშვნის დღიდან იმ პირობით, თუ პენსიის გადახდის შეწყვეტის შემდეგ 5 წელიწადზე მეტი არ გასულა. თუ 5 წელიწადზე მეტი გავიდა, პენსია ხელახლა ინიშნება საერთო საფუძველზე.

მუხლი 36. პენსიების გადახდა ინვალიდებისათვის, რომლებსაც აქვთ გასამრჯელო ან სხვა შემოსავალი

ინვალიდობის პენსიები ეძლევათ მთლიანად, გასამრჯელოს ან სხვა შემოსავლის მიუხედავად.

პენსიები მარჩენლის დაკარგვის გამო

მუხლი 37. ოჯახის წევრები, რომლებსაც პენსიის უფლება აქვთ

მარჩენლის დაკარგვის შემთხვევაში პენსიის უფლება აქვთ გარდაცვლილი მარჩენლის ოჯახის არაშრომისუნარიან წევრებს, რომლებიც მის კმაყოფაზე იყვნენ (მუხლი 38). ამასთან შვილებს პენსიები ენიშნებათ მიუხედავად იმისა, იყვნენ თუ არა ისინი მარჩენლის კმაყოფაზე.

გარდაცვლილის შობლებსა და მეუღლეს, რომლებიც მის კმაყოფაზე არ იყვნენ, აგრეთვე აქვთ პენსიის უფლება მისი სიკვდილის გამო, თუ ამის შედეგად დაკარგეს არსებობის სახსარი.

ოჯახის შრომისუუნარო წევრებად ითვლებიან:

ა) შვილები, ძმები, დები და შვილიშვილები, რომლებსაც არ მიუღწევიათ 18 წლისათვის ან ამ ასაკზე უფროსნი არიან, თუ ისინი ინვალიდები გახდნენ 18 წლის მიღწევამდე. ამასთან ძმები, დები და შვილიშვილები — იმ პირობით, თუ მათ არ ჰყავთ შრომისუნარიანი შობლები;

ბ) მამა, დედა, ცოლი, ქმარი, თუ მათ არ მიუღწევიათ საპენსიო ასაკისათვის: მამაკაცებს — 60 წლის, ქალებს — 55 წლისათვის, ან ინვალიდები არიან;

გ) ერთ-ერთი შობელი ან მეუღლე, ასაკისა და შრომისუნარიანობის მიუხედავად, თუ იგი უვლის გარდაცვლილი მარჩენლის შვილებს, ძმებს, დებს ან შვილიშვილებს, რომლებსაც არ შესრულებიათ 8 წელი. და არ მუშაობს;

დ) პაპა და ბებია — თუ არ არიან პირები, რომლებიც კანონით მოვალენი არიან შეინახონ ისინი.

- პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლების, საშუალო სპეციალური და უმაღლესი სასწავლო დაწესებულებების მოსწავლეებს მარჩენლის დაკარგვის გამო პენსიის უფლება აქვთ აღნიშნულ სასწავლო დაწესებულებათა დამთავრებამდე, მაგრამ არა უხანგრძლივეს მათ მიერ 23 წლის ასაკის მიღწევისა.

ამ კანონის ყველა წესი, რომლებიც გარდაცვლილთა ოჯახებს ეხება, შესაბამისად ვრცელდება (რადგან სხვა რამ არ არის დათქმული) უკვალოდ დაკარგულთა ოჯახებზეც, თუ მარჩენლის უკვალოდ დაკარგვა დადასტურებულია დადგენილი წესით.

მუხლი 38. ოჯახის წევრები, რომლებიც კმაყოფაზე მყოფებად ითვლებიან

გარდაცვლილის ოჯახის წევრები მის კმაყოფაზე მყოფებად ითვლებიან, თუ მათ მთლიანად იგი ინახავდა ან თუ ისინი იღებდნენ მისგან დახმარებას, რომელიც მათთვის არსებობის მუდმივი და ძირითადი სახსარი იყო.

გარდაცვლილის ოჯახის წევრებს, რომელთათვის მისი დახმარება არსებობის მუდმივი და ძირითადი წყარო იყო, მაგრამ რომლებიც თვითონ იღებდნენ რაიმე პენსიას, უფლება აქვთ გადავიდნენ ახალ პენსიაზე.

მუხლი 39. სახელმწიფო კმაყოფაზე ყოფნა და პენსიების გადახდა

ბავშვებს, რომლებსაც მთლიანად სახელმწიფო ინახავს, პენსია არ ენიშნებათ, ხოლო მანამდე დანიშნული პენსიების გადახდა სრულ სახელმწიფო კმაყოფაზე ყოფნის დროში არ ხდება.

უდედმამო ობოლ ბავშვებს პენსიები ენიშნებათ და მიეცემათ სრულ სახელმწიფო კმაყოფაზე ყოფნის პერიოდშიც.

მუხლი 40. მშვილებელთა და ნაშვილებთა პენსიის უფლება

მშვილებლებს პენსიის უფლება აქვთ მშობლების თანასწორად, ხოლო ნაშვილებს — ღვიძლი შვილის თანასწორად.

არასრულწლოვანები, რომლებსაც მარჩენლის დაკარგვის გამო პენსიის უფლება აქვთ, ამ უფლებას ინარჩუნებენ მათი შვილად აყვანის შემთხვევაშიც.

მუხლი 41. მამინაცვლისა და დედინაცვლის, გერის პენსიის უფლება.

მამინაცვალსა და დედინაცვალს პენსიის უფლება აქვთ მამისა და დედის თანასწორად იმ პირობით, თუ ისინი ზრდიდნენ ან ინახავდნენ გარდაცვლილ გერს სულ ცოტა 5 წლის განმავლობაში.

გერს, თუ იგი არ იღებდა ალიმენტებს მშობლებისაგან, პენსიის უფლება აქვს ღვიძლი შვილების თანასწორად.

მუხლი 42. პენსიის შენარჩუნება ახალი ქორწინების დროს.

მეუღლის სიკვდილის გამო დანიშნული პენსია პენსიონერს შეუნარჩუნდება ხელახალი ქორწინების შემთხვევაშიც.

მუხლი 43. მარჩენლის მუშაობის სტაჟი, რომელიც პენსიის უფლებას იძლევა

შრომითი სახიჩრობის ან პროფესიული დაავადების შედეგად გარდაცვლილი მარჩენლის ოჯახს, აგრეთვე გარდაცვლილი პენსიონერის ოჯახს (პენსიის სახეობის და პენსიონერის სიკვდილის მიუხედავად) პენსია ენიშნება მარჩენლის მუშაობის სტაჟის მოთხოვნის გარეშე.

საერთო დაავადების ან მუშაობასთან დაუკავშირებელი სახიჩრობის შედეგად გარდაცვლილი მარჩენლის დაკარგვის გამო პენსია ინიშნება, თუ მარჩენლის სიკვდილის დღისათვის ჰქონდა სტაჟი, რომელიც საჭირო იქნებოდა მისთვის, ინვალიდობის პენსიის დასანიშნავად (მუხლი 24).

მოსწავლეთა, ასპირანტთა და კლინიკების ორდინატორთა ოჯახებს, რომლებიც სასწავლებელში, კურსებზე, ასპირანტურაში ან ორდინატურაში შესვლამდე არ მუშაობდნენ, პენსიები ენიშნებათ შესაბამისად იმავე საფუძველზე, როგორც ამ მოსწავლეებს, ასპირანტებსა და კლინიკების ორდინატორებს ინვალიდობის პენსიები (მუხლი 27).

სხვა ქვეყნებიდან გადმოსახლებულ საბჭოთა მოქალაქეების ოჯახებს, თუ მარჩენალი სსრ კავშირში არ მუშაობდა, პენსიები ენიშნებათ:

ა) იმათ, ვინც სხვა ქვეყნებში პენსიას იღებდა მარჩენლის დაკარგვის გამო, — მარჩენლის მუშაობის სტაჟის მიუხედავად;

ბ) იმათ, ვინც პენსიას არ იღებდა, იმ შემთხვევაში, თუ მარჩენალს ასაკის გამო მუშაობის შეწყვეტის დღისათვის შესაბამისი სტაჟი ჰქონდა (მუხლი 24), ხოლო შრომითი სახიჩრობის ან პროფესიული დაავადების შედეგად მისი სიკვდილის შემთხვევაში — მარჩენლის მუშაობის სტაჟის მიუხედავად.

მუხლი 44. პენსიების ოდენობა

პენსიები მარჩენლის დაკარგვის შემთხვევაში ენიშნებათ შემდეგი ოდენობით:

ყოველ შრომისუუნარო ოჯახის წევრზე — მარჩენლის ხელფასის 30 პროცენტის ოდენობით, მაგრამ არა ნაკლებ შესაბამისი კატეგორიის შრომისუუნაროთათვის ამ კანონის 118-ე მუხლით დადგენილი სოციალური პენსიისა. პენსიის საერთო ოდენობა დგინდება ხელფასის 100 პროცენტის ფარგლებში, რომლიდანაც გამოანგარიშებულია პენსია. ბავშვებისათვის, რომლებმაც ორივე მშობელი დაკარგეს (უდედმამოებისათვის) ან გარდაცვლილი მარტოხელა დედის ან ბავშვებისათვის პენსია ყოველ ბავშვზე არ უნდა იყოს სოციალური პენსიის ორჯერად ოდენობაზე ნაკლები.

მუხლი 45. უდედმამოთა პენსიების გამოანგარიშება

ოჯახებისათვის, რომელთა შემადგენლობაში შედიან ორივე მშობლებდაკარგული (უდედმამო) ბავშვები, პენსია გამოიანგარიშება ორივე მშობლის ხელფასის საერთო თანხიდან.

მუხლი 46. პენსიები მუშაობის არასრული სტაჟის დროს

ოჯახის წევრებს, რომელმაც დაკარგა მარჩენალი, რომელიც გარდაიცვალა საერთო დაავადების შედეგად და არ ჰქონდა ინვალიდობის გამო სრული პენსიის დანიშვნის საკმარისი სტაჟი (მუხლი 24), პენსია ენიშნებათ არასრული სტაჟის დროს ოდენობით, რომელიც მარჩენლის მუშაობის სტაჟის პროპორციულია (მუხლი 82).

გარდაცვლილ პენსიონერთა ოჯახებს, რომლებიც პენსიას იღებდნენ არასრული სტაჟით, პენსია ენიშნებათ მუშაობის სტაჟის პროპორციულად, რომლის მიხედვითაც პენსია დაენიშნა გარდაცვლილ მარჩენალს.

ამასთან პენსია ოჯახის ყოველ შრომისუუნარო წევრზე არ უნდა იყოს შესაბამისი კატეგორიის შრომისუუნაროებისათვის დადგენილ სოციალურ პენსიაზე ნაკლები (მუხლი 118).

მუხლი 47. მოსწავლეთა ოჯახების პენსიათა ოდენობა

უმაღლესი, საშუალო სპეციალური სასწავლო დაწესებულების, სასწავლებლების, სკოლებისა და კადრების მოსამზადებელი კურსების იმ მოსწავლეების, ასპირანტების და კლინიკების ორდინატორების ოჯახებს, რომლებიც სასწავლებელში, კურსებზე, ასპირანტურაში ან ორდინატურაში შესვლამდე არ მუშაობდნენ, პენსიები ენიშნებათ ამ კანონის 44-ე მუხლით დადგენილი ოდენობით.

მუხლი 48. მოქალაქეობრივი მოვალეობის შესრულების დროს დაღუპულ პირთა ოჯახების პენსიათა ოდენობა.

იმ მოქალაქეთა ოჯახებს (რომლებიც აღნიშნული არ არიან ამ კანონის მე-3 მუხლის პირველ ნაწილსა და მეორე ნაწილის „ა“ და „ბ“ პუნქტებში), რომლებიც დაღუპნენ სახელმწიფო ან საზოგადოებრივ მოვალეობათა შესრულებასთან ანდა ადამიანის სიცოცხლის გადასარჩენად, სოციალისტური საკუთრებისა და მართლწესრიგის დასაცავად სსრ კავშირის მოქალაქის მოვალეობის შესრულებასთან დაკავშირებით, პენსიები ენიშნებათ ამ კანონის 44-ე მუხლით დადგენილი ოდენობით.

მუხლი 49. პენსიონერთა ოჯახების პენსიათა ოდენობა

გარდაცვლილ პენსიონერთა ოჯახებს პენსიები ენიშნებათ შესაბამისად იმავე ნორმებით, როგორც ამ კანონის მე-3 მუხლში აღნიშნულ მოქალაქეთა ოჯახებს.

მუხლი 50. ვადით შეუზღუდავი პენსიის დანიშვნისათვის მიმართვის უფლება

ოჯახს, რომელსაც მარჩენლის დაკარგვის გამო პენსიის უფლება აქვს, პენსიის დასანიშნად შეუძლია მიმართოს ყოველ დროს მარჩენლის სიკვდილის შემდეგ ან მისი უკვალოდ დაკარგვის დადგენის შემდეგ, ყოველგვარი ვადით შეუზღუდავად.

მარჩენალის დაკარგვის გამო პენსიები ენიშნებათ:

ა) ამ კანონის მესამე მუხლში აღნიშნულ მოქალაქეთა ოჯახებს, — იმის მიუხედავად, თუ როდის გარდაიცვალა მარჩენალი: მუშაობის (სწავლის) პერიოდში თუ მუშაობის (სწავლის) შეწყვეტის შემდეგ;

ბ) პენსიონერთა ოჯახებს, თუ მარჩენალი გარდაიცვალა პენსიის მიღების პერიოდში ან პენსიის გადახდის შეწყვეტის შემდეგ არაუგვიანეს 5 წელიწადში.

მუხლი 51. პერიოდი, რომელშიც პენსია ინიშნება, პენსიის ოდენობის შეცვლა

პენსია მარჩენლის დაკარგვის გამო დგინდება მთელი პერიოდისათვის, რომლის განმავლობაში გარდაცვლილის ოჯახის წევრი ითვლება შრომისუუნაროდ ამ კანონის 37-ე მუხლის თანახმად, ხოლო ოჯახის წევრებს, რომლებმაც მიაღწიეს: მამაკაცებმა — 60 წელს, ქალებმა — 55 წელს — სამუდამოდ.

პენსიის ოდენობის შეცვლა ან მისი გადახდის შეწყვეტა ოჯახის წევრებისათვის ხდება იმ მომდევნო თვის პირველი რიცხვიდან, რომელშიც მოხდა პენსიის ოდენობის შეცვლის ან გადახდის შეწყვეტის გამომწვევი გარემოებანი.

მუხლი 52. ოჯახის ყველა წევრისათვის ერთი პენსიის დანიშვნა. პენსიის წილის გამოყოფა

პენსიის უფლების მქონე ოჯახის ყველა წევრს ენიშნება ერთი საერთო პენსია.

ოჯახის თითოეული წევრის მოთხოვნით მისი პენსიის წილი გამოიყოფა და ცალკე ეძლევა.

პენსიის წილის გამოყოფა ხდება იმ მომდევნო თვის პირველი რიცხვიდან, რომელშიც შეტანილი იყო განცხადება პენსიის გაყოფის შესახებ.

მუხლი 53. პენსიის ოდენობა ოჯახის წევრთა რიცხვის შეცვლის დროს

ოჯახის წევრთა რიცხვის შეცვლის დროს, რომლებიც უზრუნველყოფილი არიან პენსიით მარჩენლის დაკარგვის გამო, პენსია შესაბამისად იზრდება ან მცირდება პენსიის უფლების მქონე ოჯახის წევრთა რიცხვის მიხედვით.

პენსიის ასეთივე გადასინჯვა ხდება იმ შემთხვევებშიც, როცა ოჯახის ერთ-ერთი წევრისათვის პენსიის გადახდა წყდება ან ახლდება შეჩერების გამომწვევ გარემოებათა გასვლის შემდეგ.

მუხლი 54. ოჯახის წევრთა ინვალიდობის დადგენის წესი და ვადები

ოჯახის ინვალიდ წევრებზე შესაბამისად ვრცელდება წესები, რომლებიც ჩამოყალიბებულია ამ კანონის 23, 33, 34-ე მუხლებში, 35-ე მუხლის პირველ და მეორე ნაწილში.

მუხლი 55. პენსიათა გადახდა ხელფასის ან სხვა შემოსავლის მიუხედავად

მარჩენლის დაკარგვის გამო პენსია გაიცემა მთლიანად პენსიონერის ხელფასის ან სხვა შემოსავლის მიუხედავად.

ნამსახურობის პენსიები

ზოგადი პირობები

მუხლი 56. ნამსახურობისათვის საპენსიო უზრუნველყოფის მიზნები

ნამსახურობის პენსიები ენიშნებათ იმ სამუშაოებზე დასაქმებულ ცალკეულ კატეგორიათა მოქალაქეებს, რომელთა შესრულებას მოსდევს პროფესიული შრომისუნარიანობის ან გამოსადეგობის დაკარგვა იმ ასაკის დადგომამდე, რომელიც ასაკობრივი პენსიის დანიშვნის უფლებას მჭონე ოჯახის წევრთა რიცხვის მიხედვით.

პენსიის ასეთივე გადასინჯვა ხდება იმ შემთხვევებშიც, როცა ოჯახის ერთ-ერთი წევრისათვის პენსიის გადახდა წყდება ან ახლდება შეჩერების გამომწვევ გარემოებათა გასვლის შემდეგ.

მუხლი 57. მუშაკები, რომლებსაც პენსიის უფლება აქვთ

ნამსახურობის პენსიის უფლება აქვთ:

სამოქალაქო ავიაციისა და მფრინავ-გამომცდელი შემადგენლობის ცალკეულ კატეგორიათა მუშაკებს;

მაგისტრალური რკინიგზის ტრანსპორტისა და მეტროპოლიტენის, ქვანახშირის, მეტალურგიისა და სამთო-ქიმიური მრეწველობის სამრეწველო რკინიგზის ტრანსპორტის მოძრავი შემადგენლობის ცალკეულ კატეგორიათა მუშაკებს;

შახტებში, მაღაროებსა და ჭრილებში ტექნოლოგიურ პროცესში უშუალოდ დასაქმებულ დიდტვირთიანი ავტომობილების მძღოლებს;

ნავსადგურების დოკერ-მექანიზატორებს, აგრეთვე საზღვაო, სამდინარო ფლოტისა და თევზის მრეწველობის ფლოტის მცურავ შემადგენლობას;

ექსპედიციების, პარტიების, რაზმების, უბნებისა და საველე ბაზების მუშაკებს, რომლებიც დასაქმებული არიან გეოლოგიურ-სადაზვერვო, საძიებო, ტოპოგრაფიულ-გეოდეზიურ, ჰიდროგრაფიულ და ჰიდროლოგიურ სამუშაოებზე;

მუშებსა და ოსტატებს (მათ შორის უფროს ოსტატებს), რომლებიც უშუალოდ დასაქმებული არიან ხე-ტყის დამზადებასა და დაცურებაზე, მათ შორის მექანიზმებისა და მოწყობილობის მომსახურებაზე;

საფეიერო წარმოების მუშა ქალებს, რომლებიც დასაქმებულნი არიან დაზგებსა და მანქანებზე;

ტრაქტორისტ-მემანქანედ მომუშავე ქალებს, აგრეთვე ქალებს, რომლებიც მუშაობენ სამშენებლო, საგზაო და დასატვირთ-გადმოსატვირთი მანქანების მემანქანეებად;

თეატრებისა და სხვა თეატრალურ-სანახაობითი საწარმოებისა და კოლექტივების ზოგიერთი კატეგორიის მსახიობებს.

მუხლი 58. პენსიათა ოდენობა

ნამსახურობისათვის პენსიები ენიშნებათ ასაკობრივი პენსიებისათვის ამ კანონის მე-17 მუხლით დადგენილი ოდენობით.

პენსიები გამოიანგარიშება საშუალო თვიური ხელფასიდან (74-79-ე და 81-ე მუხლები), რომელსაც იღებენ მუშაობის შეწყვეტის წინ, ნამსახურობისათვის პენსიის მიღების უფლებას რომ იძლევა (მე-60, 62—64-ე მუხლები).

მუხლი 59. მუშაობის პერიოდში პენსიათა გადახდის წესი

მუშაობის პერიოდში ნამსახურობისათვის პენსიები ეძლევათ ამ კანონის 21-ე მუხლით გათვალისწინებული წესით.

სამოქალაქო ავიაციისა და მფრინავ-გამომცდელი შემადგენლობის ცალკეულ კატეგორიათა მუშაკების ნამსახურობის პენსიები

მუხლი 60. პენსიის უფლების მქონე მუშაკები

ნამსახურობის პენსიის უფლება აქვთ სამოქალაქო ავიაციისა და მფრინავ-გამომცდელი შემადგენლობის შემდეგ კატეგორიათა მუშაკებს, იმ საწარმოთა, დაწესებულებათა და ორგანიზაციათა უწყებრივი დაქვემდებარების მიუხედავად, სადაც ისინი მუშაობენ:

ა) მფრინავთა და მფრინავ-გამომცდელთა შემადგენლობის მუშაკებს:

თუ აღნიშნულ თანამდებობებზე ნამსახურობის წლები აქვთ არანაკლებ 25 წლისა — მამაკაცებს და არანაკლებ 20 წლისა — ქალებს.

საფრენოსნო სამუშაოდან ჯანმრთელობის მდგომარეობის (ავადმყოფობის) გამო დათხოვნილ აღნიშნულ მუშაკებს, თუ ნამსახურობის წლები აქვთ მამაკაცებს — არანაკლებ 20 წლისა და ქალებს — არანაკლებ 15 წლისა, პენსიის უფლება ეძლევათ ნამუშევარი დროის პროპორციულად;

ბ) მუშაკებს, რომლებიც ახორციელებენ მიმოსვლის მართვას და აქვთ დისპეტჩერის მოწმობა: მამაკაცებს, რომლებსაც შეუსრულდათ 55 წელი და მუშაობის საერთო სტაჟი საპაერო მოძრაობის მართვის სამსახურში აქვთ არანაკლებ 25 წლისა, აქედან საჰაერო ხომალდების ფრენის უშუალო მართვისათვის მუშაობის სულ ცოტა 15 წელი;

ქალებს, რომლებსაც შეუსრულდათ 50 წელი და მუშაობის საერთო სტაჟი ამ სამსახურში აქვთ არანაკლებ 20 წლისა, აქედან საჰაერო ხომალდების ფრენის უშუალო მართვისათვის მუშაობის სულ ცოტა 10 წელი;

მუშაკებს, რომლებიც საჰაერო მიმოსვლის მართვას ახორციელებენ, ნამსახურობაში ეთვლებათ აგრეთვე ამ მუხლის „ა“ პუნქტში აღნიშნული მუშაობა;

გ) საინჟინრო-ტექნიკურ შემადგენლობას — თანამდებობათა და სამუშაოთა ნუსხის მიხედვით, რომელიც მტკიცდება სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მიერ განსაზღვრული წესით:

მამაკაცებს, რომლებსაც შეუსრულდათ 55 წელი და აქვთ სამოქალაქო ავიაციაში მუშაობის სულ ცოტა 25 წლის საერთო სტაჟი, აქედან სულ ცოტა 20 წელი აღნიშნულ თანამდებობებზე;

ქალებს, რომლებსაც შეუსრულდათ 50 წელი და აქვთ სამოქალაქო ავიაციაში მუშაობის სულ ცოტა 20 წლის საერთო სტაჟი, აქედან სულ ცოტა 10 წელი აღნიშნულ თანამდებობებზე.

საინჟინრო-ტექნიკური შემადგენლობის მუშაკებს ნამსახურობაში ეთვლებათ აგრეთვე ამ მუხლის „ა“ და „ბ“ პუნქტებში აღნიშნული მუშობა.

დ) ბორტგამყოლებს, რომლებსაც შეუსრულდათ 45 წელი და აქვთ სამოქალაქო ავიაციაში მუშაობის სულ ცოტა 20 წლის საერთო სტაჟი, აქედან სულ ცოტა 10 წელი — ბორტგამყოლად მუშაობისა.

მუხლი 61. ნამსახურობის ვადების გამოანგარიშების წესი

მფრინავთა და მფრინავ-გამომცდელთა შემადგენლობის თანამდებობათა ნუსხა და პენსიათა დანიშვნისთვის ნამსახურობის ვადების გამოანგარიშების წესი მტკიცდება სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მიერ განსაზღვრული წესით.

სახალხო მეურნეობის სხვა დარგების ცალკეულ კატეგორიათა მუშაკების ნამსახურობის პენსიები

მუხლი 62. პენსიის უფლების მქონე მუშაკები

ნამსახურობის პენსიის უფლება აქვთ:

ა) მაგისტრალური რკინიგზის ტრანსპორტის, მეტროპოლიტენის, ქვანახშირის, მეტალურგიული და სამთო-ქიმიური მრეწველობის სამრეწველო რკინიგზის ტრანსპორტის მოძრავი შემადგენლობის ცალკეულ კატეგორიათ

საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის კანონი სსრ კავშირში მოქალაქეთა საპენსიო უზრუნველყოფის შესახებ

(გაგრძელება)

ამასთან ხელფასის ნაწილი, რომელიც არ აღემატება მინიმალური ხელფასის ოთხჯერად ოდენობას, მხედველობაში მიიღება მლიანად პენსიის დანიშვნის დროს. მინიმალური ხელფასის ოდენობა ხელფასის ყოველი შემდგომი ნაწილი მხედველობაში მიიღება შესაბამისად 85, 70, 55, 40, 25 და 15 პროცენტის ოდენობით. ხელფასის ნაწილი, რომელიც აღემატება მინიმალური ხელფასის ათჯერად ოდენობას, მხედველობაში არ მიიღება.

მუხლი 75. საშუალო-თვიური ხელფასის განსაზღვრის ზოგადი წესი

ამ კანონის მე-3 მუხლში აღნიშნული პირებისათვის (კოლმეურნეობების წევრთა გარდა) საშუალო-თვიური ფაქტობრივი ხელფასი პენსიის გამოსაანგარიშებლად იღება ზედიზედ ყოველი ხუთი წლისა (პენსიის მთხოვნელის არჩევანით) შუშაობის უკანასკნელი 15 წლიდან პენსიათაოვის მიმართვის წინ, მუშაობაში არსებული წყვეტილების მიუხედავად.

ხუთი წლის საშუალო-თვიური ხელფასი განისაზღვრება იმ გზით, რომ მუშად ან მოსამსახურედ მუშაობის ხელფასის საერთო თანხა ზედიზედ 60 კალენდარული თვის შუშაობისათვის (მუშაობის უკანასკნელი 15 წლის ფარგლებში) გაიყოფა სამოცზე. ამასთან პენსიის მთხოვნელის სუბიექტისამებრ სამუშაოზე მიღებასთან ან განთავისუფლებასთან დაკავშირებით სამუშაო დღეების არასრული რიცხვის მქონე თვეები მხედველობაში მიიღება რიგრიგ მუშაობის სრული თვედან.

იმ შემთხვევაში, როცა პენსიის მთხოვნელმა იმუშავა 5 წელზე ნაკლებ ხანს, საშუალო-თვიური ხელფასი განისაზღვრება მუშაობის კალენდარული თვეებისათვის ხელფასის საერთო თანხის ამ თვეებზე გაყოფის გზით.

თუ მუშაკმა ერთ კალენდარული თვეზე ნაკლები იმუშავა, ხელფასი მთელი ნამუშევარი დროისათვის იყოფა ნამუშევარი დღეების რიცხვზე და. მიღებული თანხა მრავლდება საშუალოდ წელიწადში გამოანგარიშებულ თვის სამუშაო დღეების რიცხვზე (25,4 — ექვსდღიანი სამუშაო კვირის დროს და 21,2 — ხუთდღიანი სამუშაო კვირის დროს). ამ შემთხვევაში პენსიის გამოსაანგარიშებლად მხედველობაში მიიღება არაუმეტეს 2 სატარიფო განაკვეთისა (სარგოსა). ასეთივე ოდენობით მიიღება მხედველობაში მუშაკთა ფაქტობრივი ხელფასი, რომელთა სამუშაო დროის აღრიცხვა არ ხორციელდება.

სეზონურ სამუშაოებზე დასაქმებულ მუშაკთა პენსიების დანიშვნის დროს საშუალო თვიური ფაქტობრივი ხელფასი განისაზღვრება სამოცზე 5 სრული სეზონის ხელფასის გაყოფის გზით.

მუხლი 76. პენსიის გამოანგარიშება დროს გათვალისწინებული შრომის ანაზღაურების სახეობები

პენსიის დასანიშნად ხელფასში შედის ყველა სახეობის შრომის ანაზღაურება, რომელზეც მოქმედი წესებით დაირიცხება სადაზღვევო შენატანები შეთავაზებისათვის ხელფასისა და ერთიროული ხასიათის ყოველგვარი სახეობის გადასახდელის გარდა, რომლებიც განპირობებული არ არის შრომის ანაზღაურების მოქმედი სისტემით (კომპენსაცია გამოუყენებელი შვებულებისათვის, გასასვლელი დახმარება და სხვები), რომელთა ნუსხა მტკიცდება სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მიერ განსაზღვრული წესით.

პენსიის გამოსაანგარიშებლად ხელფასში შედის შესაბამისი პერიოდისათვის ხანმარება დროებითი შრომისუუნაროობის გამო ან მუშაკისათვის შენარჩუნებული საშუალო ხელფასი.

თუ მუშაკი ძირითადი თანამდებობით არ იღებდა სრულ თანამდებობრივ სარგოს (განაკვეთს) და ასრულებდა სხვა სამუშაოს ან სხვა საწარმოში, ორგანიზაციაში, პენსია გამოანგარიშება საერთო ხელფასიდან მუშაობის ყველა ადგილის მიხედვით, მაგრამ იგი არ უნდა აღემატებოდეს სრულ თანამდებობრივ სარგოს (განაკვეთს) ძირითადი თანამდებობის მიხედვით, ამასთან შესაბამის შემთხვევებში გამოყენებული უნდა იყოს მოქმედი კოეფიციენტები და დანამატების დარიცხვა უკიდურესი ჩრდილოეთის რაიონებსა და უკიდურესი ჩრდილოეთის რაიონებთან გათანაბრებულ ადგილებში მუშაობისათვის. გარდა ამისა, თანამდებობრივი სარგოს (განაკვეთის) გადაჭარბებით მხედველობაშიმ მიიღება გასამრჯელო ნამუშარობისათვის (პროცენტული დანამატი უწყვეტი მუშაობისათვის) და გასამრჯელო წლის მანძილზე საწარმოსა თუ ორგანიზაციის მუშაობის შედეგების მიხედვით.

მუხლი 77. კოლმეურნეობების წევრთა საშუალო თვიური ხელფასის განსაზღვრის წესი

კოლმეურნეობების წევრებისათვის საშუალო თვიური ფაქტობრივი ხელფასი პენსიის გამოსაანგარიშებლად აიღება (პენსიის მთხოვნელის არჩევანით) მუშაობის უკანასკნელი 15 წლის ზედიზედ ყოველი 5 წლიდან, პენსიათაოვის მიმართვის წინ.

5 წლის საშუალო თვიური ხელფასი განისაზღვრება იმ გზით, რომ ზედიზედ მუშაობის 60 კალენდარული თვის მანძილზე (მუშაობის უკანასკნელი 15 წლის ფარგლებში) კოლმეურნეობის საოჯახოებრივ მეურნეობაში მუშაობისათვის ხელფასის საერთო თანხა იყოფა სამოცზე.

იმ შემთხვევებში, როცა პენსიის მთხოვნელი კოლმეურნეობის წევრია 5 წელზე ნაკლებ ხანს, პენსია გამოიანგარიშება კოლმეურნეობაში ყოფნის მთელი დროის განმავლობაში საშუალო თვიური ფაქტობრივი ხელფასიდან. ამასთან საშუალო თვიური ხელფასი განისაზღვრება იმ გზით, რომ შესაბამისი პერიოდის საერთო ხელფასი იყოფა ამ პერიოდის თვეების რიცხვზე.

მუხლი 78. კოლმეურნეობების წევრთა შრომის ანაზღაურების სახეობები, რომლებიც მხედველობაში მიიღება პენსიის გამოანგარიშების დროს

კოლმეურნეობების წევრთა პენსიის გამოანგარიშებისათვის ხელფასში შედის კოლმეურნეობის საზოგადოებრივ მეურნეობაში მუშაობისათვის ყველა სახეობის ანაზღაურება.

მუხლი 79. ხელფასის შეჯამება

თუ იმ ქალის ოჯახის წევრი, რომლის მიხედვით გამოიანგარიშება საშუალო თვიური ხელფასი, მოდის კოლმეურნეობის წევრად მუშაობის წილად, ნაწილი კი სხვა სამუშაოს წილად, მაშინ თითოეული პერიოდის ხელფასი მხედველობაში მიიღება იმ წესების მიხედვით, რომლებიც დადგენილია შესაბამისად კოლმეურნეობების წევრებისა და სხვა პირებისათვის.

მუხლი 80. შემოქმედებითი კავშირების წევრთა პენსიების გამოანგარიშება

შემოქმედებითი კავშირების წევრებისა და სხვა პირებისათვის, რომლებიც აღნიშნული არიან ამ კანონის მე-3 მუხლის პირველი ნაწილის „გ“ პუნქტში, პენსიები გამოიანგარიშება სახელმწიფო განაკვეთების განაგარიშებული საათობრივ ჰონორარიდან პენსიათაოვის მიმართვის წინ შემოქმედებითი მოღვაწეობის უკანასკნელი 15 წლის ზედიზედ ყოველი 5 წლიდან.

შემოქმედებითი კავშირების წევრებისათვის, რომლებიც ერთდროულად მუშაობენ საწარმოებში ან ორგანიზაციებში, პენსიის გამოანგარიშებისათვის გათვალისწინებული ან შესაბამისი პერიოდის საათობრივ ჰონორარი, ან ხელფასი.

მუხლი 81. შელავათები ხელფასის გამოანგარიშებისას

ამ კანონის 74-ე, 75-ე, 77-ე, მე-80 მუხლების შესაბამისად, საშუალო თვიური ხელფასის გამოანგარიშებისას პენსიის მთხოვნელის სურვილით 15 წლის ვადაში არ შედის მუშაობის ის დრო, რომლის მანძილზე იგი საექიმო-შრომითი საექსპერტო კომისიის დასკვნით იყო ინვალიდი ან იღებდა ანაზღაურებას სახიჩრობით ან ჯანმრთელობის სხვა დაზიანებით მიყენებული ზარალისათვის, უვლიდა I ჯგუფის ინვალიდს, ან 16 წლამდე ასაკის ინვალიდ ბავშვს, აგრეთვე ხანდაზმულს, რომელსაც 80 წელი შეუსრულდა, ან იყო შვებულებაში მცირეწლოვანი ბავშვების მოვლის გამო.

მუხლი 82. პენსიების გამოანგარიშება მუშაობის არასრული სტაჟის დროს

მუშაობის არასრული სტაჟის დროს პენსიები (მე-18, 29-ე, 46-ე მუხლები) ინიშნება იმ ოდენობით, რომელიც არსებული სტაჟის პროპორციულია.

პენსიის გამოანგარიშება წარმოების შემდეგნაირად: ჯერ განსაზღვრება შესაბამისი მთლიანი პენსია, ეს პენსია იყოფა მუშაობის სრული სტაჟისთვის საჭირო თვეების რიცხვზე, მიღებული თანხა მრავლდება მუშაობის ფაქტობრივი სტაჟის თვეების რიცხვზე, რომელიც ამ მუშას, მოსამსახურეს, ან კოლმეურნეობის წევრს აქვს (ამ სტაჟში 15 დღეზე მეტი პერიოდი მრგვალდება სრულ თვემდე, ხოლო პერიოდი 15 დღემდე ჩათვლით მხედველობაში არ მიიღება).

თუ პენსია სრული სტაჟის დროს კუთვნოდა ამ კანონით დადგენილი მინიმალური ოდენობით (მე-17, 28-ე და 44-ე მუხლები), არასრული სტაჟის დროს პენსია ინიშნება პენსიის მინიმალური ოდენობიდან გამომდინარე არსებული სტაჟის პროპორციულად, მაგრამ ყველა შემთხვევაში არანაკლებ სოციალური პენსიის ოდენობისა, რომელიც დაწესებულია შესაბამისი კატეგორიის შრომისუუნაროებისათვის (მუხლი 118-ე).

მუხლი 83. პენსიების გადაანგარიშება უფრო დიდი ხელფასიდან

პენსიონერებს, რომლებმაც ასაკობრივი ან ინვალიდობის პენსიის დანიშვნის შემდეგ იმუშავეს არანაკლებ 2 წელი უფრო დიდი ხელფასით, ვიდრე ის, საიდანაც გამოანგარიშებული ჰქონდათ პენსია, პენსიონერის განცხადების თანახმად უწესებდათ პენსიის ახალი ოდენობა უფრო დიდი ხელფასიდან გამომდინარე, რომელიც განსაზღვრება ამ კანონის 74-81-ე მუხლების შესაბამისად პენსიების გადაანგარიშებისათვის მიმართვის წინ მუშაობის უკანასკნელი 5 წლიდან.

იმავე პირობებით წარმოებს ხელფასის უქონლობასთან დაკავშირებით მინიმალური ოდენობით დანიშნული პენსიის გადაანგარიშება.

პენსიონერის ხელფასის შემდგომი ზრდის შემთხვევაში მისი განცხადების თანახმად წარმოებს პენსიის ახალი გადაანგარიება. პენსიის თითოეული მომდევნო გადაანგარიშება წარმოებს წინა გადაანგარიშების შემდეგ არაუადრეს 2 წლისა.

მუხლი 84. პენსიების გადაანგარიშება მუშაობის არასრული სტაჟის დროს

თუ პენსიონერმა, რომელსაც არასრული სტაჟის დროს დანიშნული ჰქონდა ასაკობრივი ან I ან II ჯგუფის ინვალიდობის პენსია, პენსიის დანიშვნის შემდეგ იმუშავა სულ ცოტა 2 წელი, მისი განცხადების თანახმად წარმოებს პენსიის გადაანგარიშება იმ სტაჟიდან გამომდინარე, რომელიც აქვს გადაანგარიშების დროისათვის, პენსიის თითოეული მომდევნო გადაანგარიშება წარმოებს წინა გადაანგარიშების შემდეგ მუშაობის, არა უადრეს 2 წლისა.

თუ პენსიონერმა, რომელიც მუშაობას განაგრძობს, შეიძინა სრული პენსიის დანიშვნისათვის საკმარისი სტაჟი, პენსიონერის განცხადების თანახმად ეწარმოებს პენსიის შესაბამისი გადაანგარიშება, იმის მიუხედავად, რამდენი დრო გავიდა არასრული სტაჟის დროს პენსიის დანიშვნის შემდეგ. ამასთან ინვალიდობის სრული პენსია დაენიშნება იმ პირობით, თუ პენსიონერს აქვს სტაჟი, რომელიც საკმარისია ინვალიდობის დადგომის დროისათვის პენსიონერის ასაკის შესაბამისად სრული პენსიის დანიშვნისათვის (მუხლი 24).

პენსიის გადაანგარიშება წარმოებს პენსიონერის არჩევანით იმ ხელფასიდან, რომლიდანაც თავდაპირველად დაენიშნა პენსია (ან შემდგომში გადაანგარიშებული ამ კანონის 83-ე მუხლით გათვალისწინებული წესით), ან უკანასკნელი ხელფასიდან.

მუხლი 85. ხელფასში შრომის ნატურალური ანაზღაურების შეტანა

კოლმეურნეობების, კოოპერატივების წევრებისათვის, საბჭოთა მეურნეობებისა და სხვა საწარმოებისა და ორგანიზაციების მუშაკებისათვის, რომლებიც ფულად ანაზღაურებასთან ერთად იღებენ ნატურალურ ანაზღაურებას, რომლის ღირებულებაზე დაირიცხება სადაზღვევო შესატანები, ეს ნატურალური ანაზღაურება სამუშაო თვიური ხელფასის განსაზღვრისას მხედველობაში მიიღება იმ პერიოდის სახელმწიფო საცალო ფასების მიხედვით, როცა წარმოებდა შრომის ანაზღაურება.

მუხლი 86. მოსწავლეთა პენსიების გამოანგარიშება

მოსწავლეებისათვის — (მე-3 მუხლის მეორე ნაწილის „ბ“ პუნქტი), ასპირანტებისა და კლინიკების ორდინატორებისათვის, რომლებიც სასწავლებელში, კურსებზე, ასპირანტურაში ან ორდინატურაში შესვლამდე მუშაობდნენ, პენსიის გამოანგარიშებისას მათი სურვილით სწავლის პერიოდში ხელფასად ნაცვლად შეიძლება მხედველობაში იქნეს მიღებული სტიპენდია.

მუხლი 87. საზღვარგარეთ მუშაობის პერიოდის ხელფასის გამოანგარიშება

სსრ კავშირიდან საზღვარგარეთ სამუშაოდ გაგზავნილი მუშაკებისათვის საშუალო თვიური ხელფასის გამოანგარიშებისას მხედველობაში მიიღება ხელფასი, რომელსაც ისინი იღებდნენ საზღვარგარეთ გაგზავნამდე, ან მათი არჩევანით ხელფასი, რომელიც განისაზღვრება ამ კანონის 88-ე მუხლის შესაბამისად.

მუხლი 88. სხვა ქვეყნებიდან გადმოსახლებული ებრაელთა მოქალაქეების პენსიების გამოანგარიშება

სხვა ქვეყნებიდან გადმოსახლებული საბჭოთა მოქალაქეებისათვის, რომლებსაც სსრ კავშირში არ უმუშავიათ, პენსიები გამოიანგარიშება სსრ კავშირში შესაბამისი პროფესიისა და კვალიფიკაციის მუშაკთა საშუალო ხელფასიდან პენსიის დანიშვნის დროისათვის (შესაბამისი პროფესიული კავშირის მონაცემებით).

მუხლი 89. იმ პირთა პენსიების გამოანგარიშება, რომლებიც ცალკეულ მოქალაქეებთან მუშაობენ

იმ პირებისათვის, რომლებიც ცალკეულ მოქალაქეებთან მუშაობენ ხელშეკრულებებით (შინამოსამსახურეების, ძიძების, მდივნების, მემანქანეების, სტენოგრაფისტების, დარაჯების, მებაღეების, მძღოლებისა და სხვებისათვის), პენსიები გამოიანგარიშება ფაქტობრივი ხელფასიდან, მაგრამ იგი არ უნდა აღემატებოდეს მოსახლეობის საყოფაცხოვრებო მომსახურების სახელმწიფო საწარმოებსა და ორგანიზაციებში დაარსებული შესაბამისი პროფესიისა და კვალიფიკაციის მუშათა მოსამსახურეთა ერთნაირვარ სატარიფო განაკვეთსა და სარგოს. ამასთან შინამოსამსახურეებს მათი ხელფასის ნატურალური ნაწილი ჩაითვლება ხელფასში ფულადი ნაწილის 100 პროცენტის ოდენობით.

სახელმწიფო საწარმოებსა და მოსახლეობის საყოფაცხოვრებო მომსახურების ორგანიზაციებში დასაქმებულ შესაბამისი კატეგორიების მუშაკთა სატარიფო განაკვეთი (სარგო) დგინდება შესაბამისი პროფკავშირის მონაცემებით.

მუხლი 90. მარჩენლის დაკარგვის გამო პენსიების გამოანგარიშება

მარჩენლის დაკარგვის გამო პენსიების გამრნგანაშების დროს შესაბამისად გამოიყენება ამ კანონის 74-82-ე, 85-89-ე, 94-ე მუხლები.

მუხლი 91. პენსიონერთა ოჯახების პენსიების გამოანგარიშება

მარჩენლის დაკარგვის გამო პენსიები პენსიონერთა ოჯახებისათვის გამოიანგარიშება იმავე ხელფასიდან, რომლიდანაც გამოიანგარიშებოდა მარჩენლის პენსია.

იმ პენსიონერთა ოჯახებს, რომლებსაც ჰქონდათ ამ კანონის 83-ე მუხლით გათვალისწინებული წესით პენსიის გადაანგარიშების უფლება, პენსია გამოუანგარიშდებათ ხელფასიდან, რომლიდანაც მოხდა ან შეიძლებოდა მომხდარიყო მარჩენლის პენსიის გადაანგარიშება.

მუხლი 92. პენსიების მინიმალური ოდენობის და ხელფასის ზღვრული ოდენობის მომატება

პენსიის მინიმალური ოდენობა (17-ე, 28-ე, 44-ე მუხლები) და პენსიის გამოსაანგარიშებლად გასათვალისწინებელი ხელფასის ოდენობა (მუხლი 74) იზრდება მინიმალური ხელფასის ზრდასთან დაკავშირებით. ამასთან ზრდა წარმოებს 1 ივლისიდან, თუ მინიმალური ხელფასის ზრდა მოხდა 1 ივლისამდე და მომავალი წლის 1 იანვრიდან, თუ მინიმალური ხელფასის ზრდა მოხდა 1 ივლისის შემდეგ.

მუხლი 93. ოჯახის წევრები, რომლებსაც ერიცხებათ დანამატები

იმ არამომუშავე პენსიონერებისათვის დაწესებული პენსიების დანამატები, რომლებსაც თავიანთ ქმაყოფაზე ჰყავთ ოჯახის შრომისუუნაროო წევრები, ერიცხებათ ამ კანონის 37-ე, 38-ე, მე-40, 41-ე მუხლებში აღნიშნულ ოჯახის წევრებს. ეს დანამატები არ ერიცხებათ ოჯახის იმ წევრებს, რომლებიც იღებენ შრომითს ან სოციალურ პენსიას.

თუ ოჯახში არის ორი ან მეტი არამომუშავე პენსიონერი, ოჯახის ყოველი შრომისუუნაროო წევრი, რომელიც მათს საერთო ქმაყოფაზეა, მხედველობაში მიიღება მათი არჩევით მხოლოდ ერთი პენსიონერისათვის დანამატის დასარიცხავად.

მუხლი 94. პენსიათა ოდენობისადმი რაიონული კოეფიციენტების გამოყენება

ოჯახები, რომლებიც მხედველობაში მიიღება პენსიის გამოანგარიშებისათვის, ხელფასებისა, ანუ ანგარიშებისა, ასევე ოჯახის ყველა ის წევრი, ვინც ამ ოჯახში ცხოვრობს, ანგარიშებულ ოჯახად ითვლება,

საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის კანონი

სსრ კავშირში მოქალაქეთა საპენსიო უზრუნველყოფის შესახებ

(დასასრული)

პენსიონერებს, რომლებიც პენსიას იღებენ ასაკოვნობის (მოხუცებულობის), ნამსახურობის გამო, ზოგადი დაავადების შედეგად ინვალიდობის ან მარჩენლის დაკარგვის გამო და კაპიტალისტურ ქვეყნებში მუდმივ საცხოვრებლად წავიდნენ 1958 წლის 1 ოქტომბრამდე, პენსია ეძლევათ იმ წესით, რომელიც მოქმედებდა ამ კანონის სამოქმედოდ შემოღებამდე.

მუხლი 127. პენსიონერთა მატერიალური უზრუნველყოფის გარანტია

ეს კანონი აწესებს შრომისა და ომის ვეტერანთა, სხვა შრომისუუნარო მოქალაქეთა მატერიალური უზრუნველყოფის დონეს, რომელიც გარანტირებულია სსრ კავშირის მიერ.

კარი V

მოკავშირე რესპუბლიკების, რეგიონებისა და შრომითი კოლექტივების უფლებები

მუხლი 128. პენსიონერთა მატერიალური უზრუნველყოფის დამატებითი სახეობების დადგენის უფლებები

მოკავშირე და ავტონომიური რესპუბლიკების კანონმდებლობით, სახალხო დეპუტატთა ადგილობრივი საბჭოების, შრომითი კოლექტივებისა და საზოგადოებრივი ორგანიზაციების მიერ საკუთარი სახსრების ხარჯზე შეიძლება დადგინდეს პენსიონერთა მატერიალური უზრუნველყოფის დამატებითი სახეობანი.

მუხლი 129. მოკავშირე და ავტონომიური რესპუბლიკების უფლებები

მოკავშირე და ავტონომიური რესპუბლიკების კანონმდებლობით პენსიონერებსა და ინვალიდებს შესაბამისი რესპუბლიკური ბიუჯეტების სახსრების ხარჯზე შეიძლება დაეწესდეთ:

დანამატი ამ კანონით დანიშნულ ყველა სახეობის პენსიებზე, ცხოვრების ღირებულების და ხელფასის ზრდის შესაბამისად რესპუბლიკაში;

მოვლის დანამატი იმ მარტოხელა პენსიონერების პენსიებზე, რომლებსაც სხვათა დახმარება ესაჭიროებათ;

ამ კანონთან შედარებით პენსიების გადახდის უფრო შეღავათიანი პირობები მომუშავე პენსიონერებისათვის, აგრეთვე ასაკობრივ პენსიაზე გასვლის უფრო შეღავათიანი პირობები ბავშვიანი ქალებისათვის, კონკრეტული დემოგრაფიული სიტუაციის გათვალისწინებით;

ცალკეულ კატეგორიათა მუშაკების ვადამდელი გასვლა პენსიაზე მათი შრომის თავისებურებების გათვალისწინებით;

პერსონალური პენსიები შრომაში უთვალსაჩინოესი მიღწევებისათვის და რესპუბლიკის წინაშე ღვაწლისათვის სახელმწიფო, საზოგადო მოღვაწეობის, მეცნიერების, ლიტერატურის, ხელოვნების, სპორტის დარგში.

სამედიცინო მომსახურებისა და სანატორიულ-საკურორტო მკურნალობის შეღავათები;

ბინის ქირის, კომუნალური მომსახურების და საზოგადოებრივი ტრანსპორტით მგზავრობის ღირებულების ანაზღაურების შეღავათები;

მოძრაობის ინდივიდუალური საშუალებების (ავტომობილების, ატო-ველო და სავარძელეტელების), სათბობის, სურსათ-სანოგაგის, ტანსაცმლის, ფეხსაცმლისა და პენსიონერებისათვის აუცილებელი სხვა საქონლის ღირებულების ფასჩამოკლება.

კულტურულ-საგანმანათლებლო და თეატრალურ-სანახაობრივ დაწესებულებებში პენსიონერთა შესვლისას ბილეთების ღირებულების ანაზღაურების შეღავათები.

მოკავშირე და ავტონომიური რესპუბლიკების მინისტრთა საბჭოები შესაბამისი რესპუბლიკური ბიუჯეტის სახსრების ხარჯზე იღებენ სხვა გადაწყვეტილებებსაც, რომლებიც ხელს უწყობენ პენსიონერთა, უნიჩარეს ყოველისა, ხელმოკლეთა, მარტოხელათა, მცირეწლოვანთა, უდედმამოთა და ინვალიდთა ცხოვრების პირობების გაუმჯობესებას, სოციალურ-შრომითს და მორალურ-ფსიქოლოგიურ რეაბილიტაციას.

მუხლი 130. სახალხო დეპუტატთა ადგილობრივი საბჭოების უფლებები

მხარეების, ოლქების, ოკრუგების, რაიონებისა და ქალაქების სახალხო დეპუტატთა საბჭოებს შესაბამისი ადგილობრივი ბიუჯეტების ხარჯზე თავიანთი უფლებების ფარგლებში შეუძლიათ დაუწესონ პენსიონერებსა და ინვალიდებს ამ კანონის 129-ე მუხლით გათვალისწინებული შეღავათიანი პენსიის უფლებით.

აძლიოს პენსია მომუშავე პენსიონერებს უფრო შეღავათიანი პირობებით, ვიდრე ამ კანონით არის დაწესებული;

დაუწესოს მოვლის დანამატი მარტოხელა პენსიონერთა პენსიებს, რომლებსაც სხვათა დახმარება სჭირდებათ;

შემოიღოს პერსონალური დანამატები პენსიებზე, მისცეს ერთდროული დახმარება პენსიაზე გასვლისას მუშაკებს, რომლებსაც განსაკუთრებული ღვაწლი მიუღწევიათ მოცემული შრომითი კოლექტივის წინაშე, და უწინარეს ყოვლისა, დიდი შრომითი მიღწევებისათვის.

საწარმოებსა და ორგანიზაციებს უფლება აქვთ სოციალური განვითარებისათვის განკუთვნილი საკუთარი სახსრების ხარჯზე დაუწესონ პენსიონერებს შეღავათები. ბინის ქირის, მათს განმგებლობაში არსებული ბავშვთა დაწესებულებების გადასახდელის ასანაზღაურებლად, ნაწილობრივ ან მთლიანად აუნაზღაურონ სათბობის, კომუნალური მომსახურების, მოძრაობის ინდივიდუალური საშუალებების, პენსიონერებისა და ინვალიდების ... [illegible] ... ინვალიდებისა და ... [illegible] ... ინვალიდებისა და ... [illegible] ... ინვალიდებისა და